

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

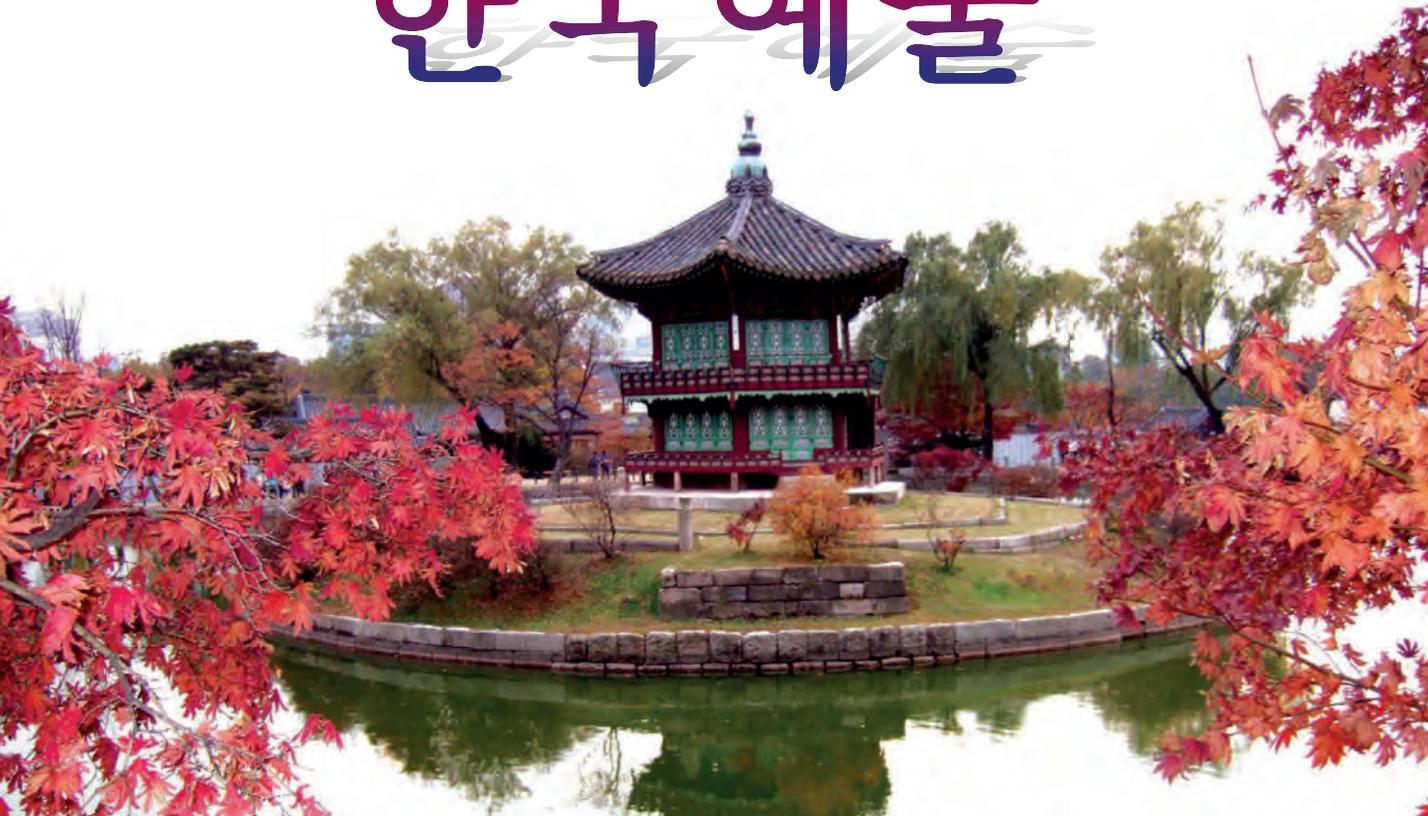
ศิลปะเกาหลี

KOREAN ARTS

ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล

한국 예술

ศิลปะเกาหลี

KOREAN ARTS

한국 예술

ศิลปะเกาหลี
KOREAN ARTS
한국 예술

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2554

320.-

ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

ศิลปะเกาหลี / ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล

1. ศิลปกรรมเกาหลี.
2. เกาหลี -- ประวัติศาสตร์.

709.519

ISBN 978-974-03-2761-5

สปจ. 1459

สรรคุณคำวิชาการ ผู้สังคม

www.ChulaPress.com

Knowledge to All

ลิขสิทธิ์ของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม พ.ศ. 2554

การผลิตและการลอกเลียนหนังสือเล่มนี้ไม่ว่ารูปแบบใดทั้งสิ้นต้องได้รับ

อนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้จัดจำหน่าย ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

สาขา

ศาลาพระแก้ว โทร. 0-2218-7000-3 โทรสาร 0-2255-4441

สยามสแควร์ โทร. 0-2218-9881-2 โทรสาร 0-2254-9495

ม.นเรศวร จ.พิษณุโลก โทร. 0-5526-0162-4 โทรสาร 0-5526-0165

ม.เทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา โทร. 0-4421-6131-4 โทรสาร 0-4421-6135

ม.บูรพา จ.ชลบุรี โทร. 0-3839-4855-9 โทรสาร 0-3839-3239

โรงเรียนนายร้อย จปร. จ.นครนายก โทร. 0-3739-3023 โทรสาร 0-3739-3023

จัตุรัสจามจรี (CHAMCHURI SQUARE) ชั้น 4 โทร. 0-2160-5301-2 โทรสาร 0-2160-5304

รัตนนิเบศร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9 โทรสาร 0-2950-5405

Call Center (จัดส่งทั่วประเทศ) โทร. 0-2255-4433 <http://www.chulabook.com>

เครือข่าย

ศูนย์หนังสือ ม.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โทร. 0-5391-7020-4 โทรสาร 0-5391-7025

ศูนย์หนังสือ ม.วลัยลักษณ์ จ.นครศรีธรรมราช โทร. 0-7567-3648-51 โทรสาร 0-7567-3652

ร้านหนังสือบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) รามคำแหง 43/1 โทร. 0-2538-2573

โทรสาร 0-2539-7091

ศูนย์หนังสือ ม.ราชภัฏเชียงราย จ.เชียงราย โทร. 0-5377-6000

ร้านค้า, หนังสือเข้าชั้นเรียน ติดต่อแผนกขายส่ง สาขารัตนนิเบศร์ (แยกแคราย) โทร. 0-2950-5408-9

โทรสาร 0-2950-5405

กองบรรณาธิการ : จุฑามาศ ตั้งจิตพิชัย

พิสูจน์อักษร : ปุณณิสา บุญเปี่ยม

ออกแบบปกและรูปเล่ม : ชวินทร์ นามมุงคุณ

พิมพ์ที่ : บริษัท วี.พี.พี. (1991) จำกัด โทร. 0-2451-3010 โทรสาร 0-2451-3016

คำนิยม

มีผู้กล่าวว่า คริสต์ศตวรรษที่ 19 นับเป็นชัยชนะของชาติต่าง ๆ ในยุโรป เพราะได้พิชิตนานาชาติ เป็นอาณานิคมทั่วโลก คริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นยุคสมัยของสหรัฐอเมริกาที่ขยายพลังอิทธิพลครอบคลุม ทั้งโลก ส่วนในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นี้ คาดหวังกันว่าน่าจะเป็นยุคทองของเอเชีย

จีน อินเดีย ญี่ปุ่น และเกาหลี 4 ประเทศหลักที่จะเป็นบทพิสูจน์การทำงานนี้ว่าเป็นจริงหรือไม่ เกาหลีในที่นี้ คงหมายถึงทั้งเกาหลีใต้และเกาหลีเหนือ ซึ่งในอดีตเคยรวมเป็นประเทศเดียวกัน มีประวัติศาสตร์อันเก่าแก่ยาวนาน นับย้อนหลังไปถึง 30,000 ปีก่อนคริสตกาล เคยเป็นดินแดนของมนุษย์ ดึกดำบรรพ์มาช้านาน ครั้นเมื่อชาวเกาหลีก่อร่างสร้างประเทศ มีอาณาจักรและมีราชวงศ์ที่สลับผลัดเปลี่ยน กันปกครองผืนแผ่นดินอันสวยงามนี้ พวกเขาได้รับเอาลัทธิเต๋า ขงจื้อ และพระพุทธศาสนาจากจีนมาเสริมสร้าง ขนบธรรมเนียม ประเพณี และความเชื่อความศรัทธาอย่างเหนียวแน่น ซ้ำยังได้ชื่อว่าได้ให้อิทธิพลต่าง ๆ เหล่านี้แก่ชาวญี่ปุ่นอีกด้วย

ประเทศเกาหลีถูกขนาบด้วยชาติมหาอำนาจคือจีนกับญี่ปุ่น ดังนั้น จึงมักตกเป็นเหยื่อของการเข้า ยึดครองของ 2 ชาติอยู่ตลอด แม้ในปัจจุบันก็ยังต้องแบ่งแยกออกเป็นฝ่ายเหนือและใต้ ความอดทน ความ ขยันขันแข็ง การยึดหยุ่นปรับตัวได้ง่ายและรักชาติยิ่ง ล้วนเป็นลักษณะเด่นของชาวเกาหลี ดังได้เห็นใน ผลงานศิลปกรรมที่พวกเขาได้สร้างสรรค์ขึ้นมา ล้วนสะท้อนถึงลักษณะประจำเชื้อชาติดังกล่าว ซึ่งสามารถ พบได้ในหนังสือชื่อ “ศิลปะเกาหลี” โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล ได้รวบรวมและ เรียบเรียงอย่างเป็นระบบระเบียบอย่างดี

ยิ่งในปัจจุบัน กระแสสื่อต่าง ๆ ของเกาหลีที่ไหลบ่าเข้าสู่ประเทศไทยเรา ทั้งด้านผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นด้านกายภาพและด้านจิตใจที่คนไทยเราเองก็มีแนวโน้มชื่นชอบและชื่นชม การมีข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลี โดยเฉพาะด้านงานศิลปะที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล นำมาเสนอนั้น ทันกาลเวลาพอดี สำหรับการทำให้คนไทยมีข้อมูลเกี่ยวกับเกาหลี เพราะถ้าหากเราต้องการรู้จักอุปนิสัยใจคอของชนชาติใด ชนชาติหนึ่งได้อย่างลึกซึ้ง ผลงานศิลปกรรมของชนชาตินั้นจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้

เนื่องจากผลงานศิลปกรรมคือการสำแดงออกของจินตนาการ และจินตนาการที่ดีคือรากฐานของ ความเจริญทั้งปวง

๗. กังร ฐิตมณเฑียร

ศาสตราจารย์กิตติคุณกำจร สุนพงษ์ศรี

คำนำ

“เกาหลี” หนึ่งในดินแดนอันงดงามแห่งวัฒนธรรมตะวันออก มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองมาอย่างช้านาน ผืนแผ่นดินของเกาหลีตั้งมั่นอยู่ ณ คาบสมุทรเกาหลีมานานกว่า 4,000 ปี ดำรงอยู่อย่างมั่นคงด้วยรากฐานแห่งประวัติศาสตร์และสิ่งสมออารยธรรมมาอย่างยาวนาน แม้ว่า วัฒนธรรมของเกาหลีจะรับอิทธิพลมาจากจีนโดยตรง แต่ด้วยวันเวลาที่ผ่านไปมาอย่างยาวนาน ในที่สุด วัฒนธรรมของเกาหลีจึงแปรเปลี่ยนรูปแบบจนกระทั่งมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นแบบฉบับของตนเอง อีกทั้งวัฒนธรรมของเกาหลียังมีความเหนียวแน่นและสืบทอดสืบทอดกันมาอย่างไม่ขาดสาย รวมทั้งยังส่งอิทธิพลไปสู่ญี่ปุ่นในอีกทางหนึ่งด้วย

ทุกวันนี้ ไม่มีใครสามารถปฏิเสธได้ว่า กระแสแห่งวัฒนธรรมเกาหลีได้ทวีพัฒนาการหน้ามาสู่ทวีปเอเชียและกำลังจะพัดไปสู่ตะวันตกในเวลาไม่ช้า ในท่ามกลางสายลมแห่งวัฒนธรรมเกาหลีนั้น ยังแฝงไว้ด้วยเรื่องราวอันมากมาย ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ ดนตรี นาฏศิลป์ และแน่นอนว่าสิ่งสำคัญนั่นก็คือ “ศิลปะ” เพราะศิลปะจะสามารถบ่งบอกเรื่องราวแห่งความหมายของความเป็นเกาหลีได้ในทุกสิ่ง ความเจริญทางวัฒนธรรมจึงสัมพันธ์แนบแน่นกับแบบอย่างศิลปะของเกาหลีจนไม่อาจแยกออกจากกันได้ เช่นเดียวกับประวัติศาสตร์ของศิลปะเกาหลีที่ดำเนินสืบทอดติดต่อกันมาอย่างยาวนานเช่นกัน เพราะศิลปะนั่นคือหลักฐานสำคัญแห่งการบ่งชี้ถึงความรุ่งเรืองของชนชาติและเผ่าพันธุ์

“ศิลปะเกาหลี” เล่มนี้ ได้ร้อยเรียงลำดับเรื่องราวแห่งนิยามความหมายของศิลปะเกาหลีตั้งแต่อดีตกาลก่อนประวัติศาสตร์จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 20 อันเป็นการสิ้นสุดการปกครองด้วยกษัตริย์ในสมัยราชวงศ์โชซอน การจัดรูปเล่มและเนื้อหา พยายามจัดลำดับหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความสวยงามและง่ายต่อการอ่านศึกษาค้นคว้าอ้างอิง การจำแนกเนื้อหาจึงตั้งใจให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญและความหมายของศิลปะในยุคสมัยต่าง ๆ โดยสังเขป การลำดับเนื้อหาได้พยายามให้สามารถเข้าใจในภาพรวมของผลงานศิลปะเกาหลีทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม และศิลปะประยุกต์ ดังนั้น ผลงานศิลปะต่าง ๆ ที่มีปรากฏอยู่ในหนังสือเล่มนี้ ส่วนใหญ่ล้วนได้รับการยกย่องให้เป็นผลงานชั้นเยี่ยมและถูกยกย่องให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” ที่ชาวเกาหลีภาคภูมิใจมาตราប់ถึงปัจจุบัน

หนังสือ “ศิลปะเกาหลี” เล่มนี้จะทำหน้าที่เป็นเสมือนดั่งสะพานเชื่อมทางวัฒนธรรมที่ทำให้ผู้อ่านบังเกิดความเข้าใจถึงเอกลักษณ์แห่งเกาหลีได้อย่างกระจ่างโดยแท้จริง ท้ายสุดนี้ ผู้เขียนขออ้อมรำลึกในพระคุณของสถาบันการศึกษาคือ “ครุศิลป์” หรือ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะหากไม่มีสถาบันผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ดังกล่าว ย่อมไม่มีผู้เขียนในวันนี้เช่นกัน

ขอขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์กิตติคุณกำจร สุนพงษ์ศรี อาจารย์ผู้จุดประกายความรู้ด้านประวัติศาสตร์ศิลป์และให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนเสมอมา ขอขอบคุณสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้เขียนในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ขอขอบคุณ คุณจุฑามาศ ตั้งจิตพิชัย ขอขอบคุณ อาจารย์สุจิรา ถนอมพร คุณชวินทร์ นามมุงคุณ คุณวาสนา ชำเช็น และเจ้าหน้าที่กองบรรณาธิการของสำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทุกด้าน จนทำให้หนังสือ “ศิลปะเกาหลี” เล่มนี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล

มกราคม 2554

สารบัญ

คำนิยม

คำนำ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเกาหลี	1
เกริ่นนำ	6

ตอนที่ 1 ยุคก่อนประวัติศาสตร์ (Prehistoric Age) 7

ยุคก่อนประวัติศาสตร์เกาหลี	9
สมัยหินใหม่	10
สมัยภาชนะดินเผาซีลมน	19
สมัยภาชนะดินเผาหมูน	24

ตอนที่ 2 ยุคประวัติศาสตร์ (Historic Age) 35

ตำนานแห่งพันกุน	37
สมัยอาณาจักรโคโซซอน	39
ก่อนสมัย 3 อาณาจักร	45
ดินแดนของกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ “ก่อนสมัย 3 อาณาจักร”	48
ดินแดนตอนเหนือ	49
- กลุ่มชนเผ่าพูยอ	49
- กลุ่มชนเผ่าอีกัจอ และชนเผ่าทงเย	52
ดินแดนตอนใต้ ชัมฮัน	54
- มายัน ชินฮัน และพยอนฮัน	55
สมัย 3 อาณาจักร	58
อาณาจักรโคกูรยอ	60
อาณาจักรแพกเจ	83
อาณาจักรซิลลา	114
แค้วนคยา	160
สมัยอาณาจักรเหนือ-ใต้	167
ซิลลารวมอาณาจักร	168
อาณาจักรพัลแฮ	236
หลังสมัย 3 อาณาจักร	243
ราชวงศ์โครยอ	245
ราชวงศ์โชซอน	301
จักรวรรดิเกาหลี	421

บทส่งท้าย	423
เชิงอรรถ	425
ภาคผนวก	427
ลำดับและพระนามกษัตริย์เกาหลี	429
เกร็ดความรู้ประวัติศาสตร์ในละครทีวีซีรีส์เกาหลี	437
บรรณานุกรม	449

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเกาหลี

ประเทศเกาหลีในมุมมองของชาวเกาหลีไม่ได้แบ่งแยกเป็นเหนือ-ใต้ตามความแตกต่างทางการเมืองที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน แต่คำว่า “เกาหลี” จะมีความหมายถึงดินแดนที่ตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเอเชียและทอดตัวลงมาทางใต้ มีความยาวตั้งแต่เหนือจรดใต้ประมาณ 1,100 กิโลเมตร ดินแดนทั้งหมดของเกาหลีแบ่งออกเป็น 2 ส่วน พื้นที่ตอนบนเป็นที่ตั้งของ**สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี** หรือ “**เกาหลีเหนือ**” มีพื้นที่ประเทศประมาณ 120,540 ตารางกิโลเมตร ส่วนพื้นที่ตอนล่างเป็นที่ตั้งของ**สาธารณรัฐเกาหลี** หรือ “**เกาหลีใต้**” มีพื้นที่ประเทศประมาณ 100,140 ตารางกิโลเมตร¹

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

ดังนั้น ดินแดนของประเทศเกาหลีจึงมีพื้นที่โดยรวมเท่ากับ 220,680 ตารางกิโลเมตร พรมแดนด้านทิศเหนือติดกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและบางส่วนของประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรคังกวางระหว่างจีนและเกาหลีด้วยทะเลเหลือง ส่วนทางทิศตะวันออกของคาบสมุทรติดมหาสมุทรแปซิฟิก คังกวางระหว่างเกาหลีและญี่ปุ่นด้วยช่องแคบเกาหลี

ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเกาหลีมีความแตกต่างกันหลากหลายลักษณะ ทางชายฝั่งตะวันออกจะเป็นเทือกเขาสูงเป็นส่วนใหญ่ ยอดเขาที่สูงที่สุดคือ ยอดเขาแพกดูซันในเกาหลีเหนือ ซึ่งสูงกว่าระดับน้ำทะเล 2,744 เมตร ทอดตัวไปตามพรมแดนจีนกับเกาหลีเหนือ ส่วนยอดเขาที่สูงรองลงมา ได้แก่ ยอดเขาฮัลลาซันบนเกาะเชจู สูง 1,950 เมตร และยอดเขาซอรั๊กซัน สูง 1,708 เมตร ทั้งสองแห่งนี้ตั้งอยู่ในประเทศเกาหลีใต้ ทางชายฝั่งตะวันตกและชายฝั่งทะเลใต้จะมีลักษณะว่าแห้งและมีเกาะอยู่ตามชายฝั่งทะเลมากกว่า 3,000 เกาะ

ในคาบสมุทรเกาหลี จะมีแม่น้ำสายสำคัญ ๆ ที่มีส่วนสำคัญต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการสร้างขึ้นเป็นชุมชนต่าง ๆ ริมแม่น้ำ ทางตอนบนของคาบสมุทรในพื้นที่ของเกาหลีเหนือ มีแม่น้ำสายที่ยาวที่สุดคือ แม่น้ำอัมกนหรืออัมกนกัง (แม่น้ำยาลู) มีความยาว 790 กิโลเมตร อีกสายหนึ่งคือ แม่น้ำทุมัน หรือทุมันกัง (แม่น้ำทูเมน) มีความยาว 521 กิโลเมตร แม่น้ำทั้งสองสายมีต้นน้ำอยู่ที่เทือกเขาแพกดูซันและไหลลงมาทางทิศตะวันตกและตะวันออกตามลำดับ และใช้เป็นพรมแดนทางด้านเหนือของคาบสมุทร

ส่วนทางตอนล่างของคาบสมุทรในพื้นที่ของเกาหลีใต้ มีแม่น้ำสายสำคัญอยู่สองสาย ได้แก่ แม่น้ำดงกั๋ง ความยาว 525 กิโลเมตร และแม่น้ำฮันกั๋ง ความยาว 514 กิโลเมตร โดยเฉพาะแม่น้ำฮันกั๋งไหลผ่านเมืองหลวงที่กรุงโซล จึงมีบทบาทสำคัญมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของเกาหลีมี 4 ฤดูกาลที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูใบไม้ร่วงจะมีระยะเวลาค่อนข้างสั้น มีช่วงอากาศที่ค่อนข้างสดชื่นและแสงแดดจ้า ฤดูร้อนมีสภาพอากาศร้อนชื้น และฤดูหนาวสภาพอากาศแห้งและมีหิมะตกหนัก

ฤดูใบไม้ผลิมักมีปัญหาลมทะเลทรายจากจีนพัดเข้าสู่เกาหลีบ่อยครั้งและมีสภาพอากาศค่อนข้างแปรปรวน แต่โดยรวมแล้ว สภาพอากาศเมื่อแรกเริ่มฤดูจะมีความสดชื่นเป็นพิเศษ ใบไม้ต่าง ๆ พากันผลิบานสะพรั่งอย่างสวยงาม เพราะเป็นช่วงเวลาของการเริ่มต้นปีใหม่ตามปฏิทินจันทรคติ

ฤดูใบไม้ร่วงจะมีสภาพอากาศดี ท้องฟ้าใสกระจ่างเป็นสีคราม โดยเฉพาะในชนบทจะสามารถแลเห็นทิวทัศน์ที่งดงามในยามใบไม้ผลัดใบแปรเปลี่ยนเป็นสีแดงละลานตา และเป็นเวลาที่แถบชนบทจะมีเทศกาลรื่นเริงมากเป็นพิเศษ²

ประชากร

ชาวเกาหลีมีความเชื่อว่า ตนเองนั้นสืบเชื้อสายมาจากชนเผ่าต่าง ๆ ในมองโกลที่อพยพมาจากเอเชียตอนกลางมายังบริเวณคาบสมุทรเกาหลี ชาวเกาหลีต่างมีรากเหง้าและเชื้อสายเดียวกัน ทำให้เกาหลีมีความเอกภาพทางเชื้อชาติ ไม่มีปัญหาเรื่องชนกลุ่มน้อยและสามารถดำรงชาติพันธุ์ของตนติดต่อกันมาอย่างยาวนาน ปัจจุบันชาวเกาหลีที่ตั้งรกรากอยู่บนคาบสมุทรเกาหลีมีจำนวนทั้งหมดประมาณ 73,968,000 คน แบ่งเป็นชาวเกาหลีเหนือ 23,906,000 คน และชาวเกาหลีใต้ 50,062,000 คน

ภาษา

การศึกษาด้านภาษาศาสตร์และชาติพันธุ์วิทยาได้สรุปถึงภาษาพูดของชาวเกาหลีว่า มาจากกลุ่มภาษาอูรอล-อัลตาอิก (Ural-Altaic) ซึ่งเป็นภาษาพูดที่ใช้อยู่ในตอนกลางของทวีปเอเชีย อยู่ในตระกูลภาษาพูดเดียวกันกับภาษาตุรกี ฮังการี ฟินแลนด์ มองโกเลีย ทิเบต และญี่ปุ่น

ในภาษาเขียน แต่เดิมนั้น เกาหลีใช้ตัวอักษรจีนมาอย่างยาวนาน จนกระทั่งถึงสมัยราชวงศ์โชซอนในรัชสมัยของพระเจ้าเซจงมหาราช ตรงกับ ค.ศ. 1446 จึงได้มีการคิดค้นระบบตัวอักษรเกาหลีขึ้นใช้เป็นของตัวเอง เรียกกันว่า “ตัวอักษรฮันกึล” (Hangeul) ประกอบด้วยสระ 10 ตัว และพยัญชนะ 14 ตัว สามารถนำมาประสมกันเป็นกลุ่มพยางค์ได้มากมายและมีการเขียนอย่างเป็นระบบ ทำให้ประเทศสามารถมีตัวอักษรเป็นของตนเองสืบมาจนถึงปัจจุบัน

การปกครอง

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ล่มสลายลงเพราะเกิดความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมืองรวมทั้งเกิดการแทรกแซงของชาติมหาอำนาจทั้งสองคือ สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต (รัสเซียในปัจจุบัน) ใน ค.ศ. 1947 ที่ประชุมใหญ่สหประชาชาติได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งครั้งแรกขึ้นในเกาหลี แต่ได้รับการคัดค้านจากโซเวียต ทำให้เกิดเหตุการณ์สงครามกลางเมืองเกิดขึ้น เรียกว่า “สงครามเกาหลี” และ 3 ปีต่อมาสงครามได้สิ้นสุดลงพร้อมกับการแยกเกาหลีออกเป็น 2 ประเทศ โดยใช้พื้นที่เส้นขนานที่ 38 เป็นเส้นแบ่งแยกเกาหลีเป็น “เกาหลีเหนือ” และ “เกาหลีใต้”

เกาหลีเหนือปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ เรียกว่า “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี” เกาหลีใต้ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เรียกว่า “สาธารณรัฐเกาหลี”

การแบ่งเขตการปกครอง

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) Democratic People's Republic of Korea

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี หรือเกาหลีเหนือ แบ่งเขตการปกครองดังนี้

เมืองปกครองโดยตรง (Directly-governed Cities)

พยองยาง หรือเปียงยาง (Pyongyang) เป็นเมืองหลวงในการปกครองประเทศ

เขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Regions)

1. เขตอุตสาหกรรมแคซง (Kaesong)
2. เขตอุตสาหกรรมคิมกังซัน (Kumgangsan)
3. เขตอุตสาหกรรมซินอึยจู (Sinuiju)

จังหวัด (Provinces)

1. จังหวัดชากัง (Chagang)
2. จังหวัดพยองอันบุก (Pyonganbuk)
3. จังหวัดพยองอันนัม (Pyongannam)
4. จังหวัดฮวางแฮบุก (Hwanghaebuk)
5. จังหวัดฮวางแฮนัม (Hwanghaenam)
6. จังหวัดกังวอน (Kangwon)
7. จังหวัดฮัมคยองบุก (Hamgyongbuk)
8. จังหวัดฮัมคยองนัม (Hamgyongnam)
9. จังหวัดยางกัง (Yanggang)

การแบ่งเขตการปกครอง

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) Republic of Korea

สาธารณรัฐเกาหลี หรือเกาหลีใต้ แบ่งเขตการปกครองดังนี้

นครพิเศษ (Special City)

กรุงโซล (Seoul) เป็นเมืองหลวงในการปกครองประเทศ

มหานคร (Metropolitan Cities)

1. นครพูซัน หรือปูซาน (Busan)
2. นครแทกู (Daegu)
3. นครอินชอน (Incheon)
4. นครควางจู (Gwangju)
5. นครแทจอน (Daejeon)
6. นครอุลซัน (Ulsan)

จังหวัด (Provinces)

1. จังหวัดคยองกี (Gyeonggi)
2. จังหวัดคังวอน (Gangwon)
3. จังหวัดชุงชองbuk (Chungcheongbuk)
4. จังหวัดชุงชองnam (Chungcheongnam)
5. จังหวัดชอลลาbuk (Jeollabuk)
6. จังหวัดชอลลานัม (Jeollanam)
7. จังหวัดคยองซังbuk (Gyeongsangbuk)
8. จังหวัดคยองซังnam (Gyeongsangnam)

จังหวัดปกครองตนเองพิเศษ

(Special Self-governing Provinces)

จังหวัดเซจู (Jeju)

เกริ่นนำ

...ดินแดนแห่งความสงบยามเช้า คือนิยามหนึ่งแห่งความหมายของผืนแผ่นดินแห่งเกาหลี ในขณะที่ส่วนใหญ่ก็นักเรียกกันว่า เกาหลี (Korea) อันหมายถึง “สูง” และ “กระจ่าง” หรือ “สูงส่งด้วยความงดงาม” สอดคล้องต้องกันกับสัญลักษณ์ของท้องฟ้าสีครามและดวงตะวันสีแดงบนฟากฟ้า สะท้อนให้เห็นถึงความงามแห่งศิลปะและวัฒนธรรมอันยืนยวนยาวนานมาหลายพันปี

นับเนื่องตั้งแต่ชนชาติเกาหลีได้ตั้งรกรากลง ณ ดินแดนบนคาบสมุทรทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปเอเชีย จรดริมทะเลมหาสมุทรแปซิฟิก มีประวัติความเป็นมาและหลักฐานทางโบราณคดีย้อนหลังกลับไปถึงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ จวบจนกระทั่งอาณาจักรโคโชซอน อาณาจักรโบราณแห่งแรกที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวก่อตั้งขึ้นเมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล นับตั้งแต่นั้นมาบนผืนดินแห่งนี้ได้ผ่านช่วงเวลาแห่งการดำรงอยู่โดยกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ ที่แย่งชิงความเป็นใหญ่ มีการแบ่งแยกครอบครองดินแดนตามถิ่นฐานต่าง ๆ กระทั่งถึงการก่อตั้งอาณาจักรทั้งสาม คือ โคกูรยอ แพกเจ และซิลลา โดยทั้ง 3 อาณาจักรนั้นต่างสร้างสรรคัมภรตแห่งศิลปกรรมและสืบทอดวัฒนธรรมติดต่อกันมาอย่างยาวนาน กระทั่งเมื่อท้ายสุดทั้ง 3 อาณาจักรก็กลับรวมเป็นหนึ่งเดียวกันโดยอาณาจักรซิลลา

แต่เพียงไม่นาน ดินแดนต่าง ๆ ก็ถูกแบ่งแยกเป็นเหนือ-ใต้อีกครั้ง ทางเหนือคืออาณาจักรพัลแฮ ส่วนทางใต้คือซิลลารวมอาณาจักรซึ่งสืบทอดต่อจากซิลลาเดิม ความผันแปรทางการเมืองที่หมุนเวียนเปลี่ยนไปตามวัฏจักรแห่งครอบครองอำนาจ สุดท้ายจบลงที่การรวมแผ่นดินทั้งเหนือใต้เป็นหนึ่งเดียวกันอย่างสมบูรณ์ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการตั้งชนชาติเกาหลีขึ้นเป็นราชวงศ์ เรียกว่า ราชวงศ์โครยอ และต่อมาถึงราชวงศ์โชซอนซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายบนแผ่นดินเกาหลี

ตลอดห้วงระยะเวลาที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงนานัปการ แม้กาลเวลาจะผันผ่านและแม้แต่ความรุ่งเรืองหรือเสื่อมโทรมจะดับสูญไปแล้วจากหน้าประวัติศาสตร์ แต่สิ่งหนึ่งที่ยังหลงเหลืออยู่นั้นก็คือ มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชนชาติเกาหลี เพราะการศึกษาใด ๆ ก็ตามที่จะสามารถ “เข้าใจ” และ “เข้าถึง” เกาหลีได้อย่างกระจ่างที่สุดนั้น ย่อมต้องศึกษาเรียนรู้ผ่านคุณค่าทางศิลปะที่ครอบคลุมทั้งผลงานทางสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม รวมไปถึงงานศิลปะประยุกต์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ ดังกล่าว

และนับตั้งแต่หน้าถัดจากนี้ไป หนังสือเล่มนี้จะย้อนเวลากลับไปสู่อดีตกาลอีกครั้ง เพื่อให้คำตอบต่อความรู้ความเข้าใจถึงความรุ่งโรจน์ของเกาหลีผ่านตัวอักษรและมุมมองทางศิลปกรรมต่อไป

ตอนที่ 1
ยุคก่อนประวัติศาสตร์
(Prehistoric Age)

ยุคก่อนประวัติศาสตร์เกาหลี (Prehistoric Korea, 한국의 선사 시대)

ณ ห้วงหนึ่งของกาลเวลา ประวัติศาสตร์อันรุ่งเรืองบนคาบสมุทรตะวันออก เริ่มต้นขึ้นที่ดินแดนประเทศเกาหลีปัจจุบัน ที่มาของเกาหลีมีมาอย่างยาวนานนับพันปี โดยสามารถสืบค้นย้อนหลังไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ผ่านผลงานศิลปะและอารยธรรมที่มีอย่างยาวนานไม่ขาดตอนแม้ส่วนเดียว

จุดเริ่มต้นของการศึกษาเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในทุก ๆ แห่งย่อมต้องเริ่มต้นที่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ อันเป็นยุคที่มนุษยชาติยังไร้ซึ่งอารยธรรมใด ๆ การแบ่ง “ยุคก่อนประวัติศาสตร์” ในดินแดนของคาบสมุทรเกาหลีเป็นกรณีศึกษาสำคัญเกี่ยวกับการจำแนกยุคสมัยของประวัติศาสตร์ซึ่งไม่อาจใช้เกณฑ์แบบเดียวกับประวัติศาสตร์ตะวันตก หรือแม้แต่จีนและญี่ปุ่นก็ตาม เพราะโดยเกณฑ์ทั่วไปนั้นจะนิยมแบ่งลำดับของกาลเวลายุคก่อนประวัติศาสตร์ตามเครื่องมือยุคหินและกรรมวิธีในการสร้างเครื่องมือเหล่านั้น โดยนิยมแบ่งออกเป็น 3 ยุค คือ

1. ยุคหิน (The Stone Age)
2. ยุคสำริด (The Bronze Age)
3. ยุคเหล็ก (The Iron Age)

แต่ทว่าสำหรับวิวัฒนาการทางอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลีนั้น กลับไม่เป็นไปตามการแบ่งลำดับกาลเวลาดังกล่าว ในแวดวงการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ของเกาหลีต่างมีการวิจัยและประชุมหารือเรื่องดังกล่าวในระดับชาติและไม่เห็นด้วยกับการใช้เกณฑ์ดังกล่าวในการกำหนดแบ่งยุคก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลี เพราะในสภาพความเป็นจริงแล้ว เกาหลีไม่ควรมีการแยกแบ่งยุคสำริดกับยุคเหล็กออกจากกัน ทั้งนี้เพราะจะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและทับซ้อนกับวิวัฒนาการทางอารยธรรมของเกาหลี โดยเฉพาะประเด็นการพัฒนาของเครื่องมือเครื่องใช้กับสภาพสังคมดึกดำบรรพ์

การใช้โลหะสำริดไม่ได้เกิดขึ้นในยุคก่อนประวัติศาสตร์เกาหลีมาก่อน จวบจนกระทั่งล่วงถึงเมื่อประมาณ 700 ปีก่อนคริสต์ศักราชจึงเริ่มมีปรากฏการใช้สำริดและเหล็กขึ้นได้เสียกัน อีกทั้งโลหะสำริดและเหล็กต่างเกิดขึ้นภายหลัง “ยุคประวัติศาสตร์” (Historic Age) ของคาบสมุทรเกาหลีได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว เมื่อทันกุน วังกอม ได้สถาปนาอาณาจักรโคโซซอน (Gojoseon) เมื่อ 2,333 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ดังนั้น สำหรับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ศิลปะของเกาหลี จึงเห็นควรใช้ตามเกณฑ์ที่ประเทศเกาหลี (เกาหลีใต้) ได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ โดยยุคก่อนประวัติศาสตร์ของเกาหลีจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเปลี่ยนแปลงทางกระบวนการด้านกรรมวิธีและการออกแบบภาชนะดินเผายุคก่อนประวัติศาสตร์เป็นสำคัญ

ยุคก่อนประวัติศาสตร์ของเกาหลี จึงได้แบ่งออกเป็น 3 สมัย ดังนี้

1. สมัยหินใหม่ (Palaeolithic)
2. สมัยภาชนะดินเผาซีลมนุน (Jeulmun Pottery Period)
3. สมัยภาชนะดินเผามุมุน (Mumun Pottery Period)

สมัยหินใหม่ (Palaeolithic, 구석기 시대)

ประมาณ 30,000-8,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ภายหลังโลกยุคน้ำแข็งสิ้นสุดลง กำเนิดมนุษย์ยุคหินจึงได้เริ่มต้นขึ้น พวกเขาเหล่านั้นดำรงชีวิตอยู่เยี่ยงสัตว์ป่า การดำรงชีวิตเป็นไปเพื่อยังชีพให้อยู่รอดท่ามกลางการไล่ล่า ซึ่งอาจเป็นผู้ล่าหรือผู้ถูกล่า มนุษย์ยุคหินเหล่านี้ต่างหวาดเกรงต่อธรรมชาติที่พวกเขาไม่มีวันเข้าใจ การย้ายถิ่นฐานจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อยามใดที่พวกเขาเห็นว่า ณ ที่นั้นไม่ปลอดภัยและไม่มีความอุดมสมบูรณ์ให้เต็มกิน การย้ายถิ่นที่อยู่จากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง จากซีกโลกตะวันตกไปสู่อีกซีกโลกตะวันออก จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ร่องรอยและหลักฐานของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์จึงมีปรากฏในหลาย ๆ แห่งทั่วทุกมุมโลก

เมื่อวันเวลาเปลี่ยนแปลงไป มนุษย์ดึกดำบรรพ์เหล่านั้นก็ค่อย ๆ ปรับตัวเองให้เข้ากับธรรมชาติและพัฒนาศภาพชีวิตของตนให้สอดคล้องและกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม จากชีวิตที่อ่อนแอก็เริ่มหันมาลงหลักปักฐานอยู่ร่วมกันเป็นชนเผ่า โดยเฉพาะในบริเวณที่ราบลุ่มอันอุดมสมบูรณ์ริมฝั่งแม่น้ำ จะเป็นพื้นที่ที่พวกเขาเหล่านั้นได้ใช้เป็นที่อยู่ของเผ่าพันธุ์และดำรงชีพอยู่สืบมา

ดินแดนบนผืนแผ่นดินเอเชียตะวันออก โดยเฉพาะบนคาบสมุทรเกาหลี มีปรากฏร่องรอยแห่งวัฒนธรรมดึกดำบรรพ์จากหลักฐานการขุดค้นพบซากแมมมอธใกล้ลุ่มแม่น้ำทูมัน หรือทูมันกัง ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของคาบสมุทรเกาหลี ณ บริเวณแห่งนี้ ไม่เพียงพบซากสัตว์โบราณอย่างแมมมอธเท่านั้น หากแต่ยังพบโครงกระดูกของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์อีกมากมาย อันเป็นหลักฐานบ่งชี้ถึงโครงกระดูกมนุษย์ยุคหิน ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นมนุษย์โบราณ โฮโม อีเรกตัส (*Homo erectus*) ในกลุ่มโฮโม ซาเปียนส์ (*Homo sapiens*) ที่มีอายุเก่าแก่ราว 30,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เมื่อ ค.ศ. 1964 แถบบริเวณแม่น้ำคิม หรือคิมกัง ใกล้กับเมืองคงจู ทางตอนใต้ของจังหวัดชุงชองนัม ได้มีการศึกษาหลักฐานยุคก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลีอย่างเป็นทางการ ทำให้สามารถค้นพบหลักฐานเกี่ยวกับเครื่องมือยุคหินและเครื่องใช้โบราณที่ทำด้วยหินจำนวนมาก

ในพื้นที่ดังกล่าวยังพบซากโครงกระดูกของมนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์และซากฟอสซิลสัตว์อีกหลายประเภท เรียกพื้นที่บริเวณแหล่งโบราณคดีแห่งนี้ว่า “ซีอกชัง-รี” (*Seokjang-ri*) โดยในปัจจุบันได้มีการเก็บรวบรวมหลักฐานยุคก่อนประวัติศาสตร์เหล่านี้ไว้ และตั้งแสดงเพื่อการศึกษาใน “พิพิธภัณฑ์ซีอกชัง-รี” (*Seokjang-ri Museum*) ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว

นอกจากนี้แล้ว บนคาบสมุทรเกาหลีแห่งนี้ยังมีหลักฐานและร่องรอยของมนุษย์สมัยหินใหม่จากโครงกระดูกที่ฝังรวมไว้กับเครื่องมือหินต่าง ๆ อาทิ หินขัดปลายแหลม หอก ธนู และขวานหิน โดยพบมากในถ้ำหินยุคก่อนประวัติศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งถ้ำเหล่านี้มักเป็นถ้ำหินที่ตั้งอยู่บนชะง่อนผาอันสูงชันหรือไม่กี่เป็นถ้ำขนาดเล็ก ๆ เต็ม ๆ ที่หลบเร้นอยู่กลางป่าลึก ถ้ำยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่มีการค้นพบแล้วนั้น ได้แก่ “ถ้ำซอมมัล” ที่แจซุน-กอน เมืองเจซอน, “ถ้ำดูรุม” ที่ซองวอน และ “ถ้ำชังวอน” ที่พยงยาง (เปียงยาง) เป็นต้น

ภาชนะดินเผาซีลมน
ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์
ประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ภาชนะดินเผาหมูน
ศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์
ประมาณ 550 ปีก่อนคริสต์ศักราช

บ้านกระโจม (จำลอง)
ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์
ที่อัมซา ดง

ภาพจำลองวิถีชีวิต
ของชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์
ที่อัมซา ดง

คังฮวา โดลเมน
เพิงหินยุคก่อนประวัติศาสตร์
ประมาณ 300 ปีก่อนคริสต์ศักราช

คังฮวา โดลเมน
หมายเลข 137
เพิงหินยุคก่อนประวัติศาสตร์

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ยางจอนดง เมืองโค-ยอง

ถ้ำจอมมัล (Jeommal Cave)

เป็นถ้ำหินขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่แจซุน-กอน เมืองเจซอน ได้มีการขุดสำรวจครั้งแรกใน ค.ศ. 1973 ถ้ำแห่งนี้น่าสนใจมากสำหรับการค้นพบทางโบราณคดี เพราะเป็นถ้ำที่ใช้วิธีขุดเจาะจากปากถ้ำเข้าด้านใน โดยมีทางเข้าปากถ้ำถึง 2 ช่อง แบ่งเป็นปากทางเข้าถ้ำด้านบนและถ้ำด้านล่าง ภายในถ้ำพบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินใหม่และเศษซากกระดูกของสัตว์ เช่น หมู กวาง และเสือด นอกจากนี้ยังมีกระดูกสัตว์ที่ใช้ในการทำเป็นอาวุธและเครื่องมือสำหรับทำอาหารด้วยหินอีกจำนวนหนึ่ง

ปากทางเข้าถ้ำจอมมัลที่แจซุน-กอน

ถ้ำดูรูงใต้เนินเขาลึกที่ซองวอน

ถ้ำดูรูง (Durubong Cave)

เป็นถ้ำหินที่อยู่ใต้เนินเขาลึก ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ซองวอน ใกล้ ๆ กับเมืองซองจู ค้นพบเมื่อ ค.ศ. 1980 ภายในถ้ำพบโครงกระดูกของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่มีลักษณะพิเศษคือ มีศีรษะขนาดใหญ่กว่ามนุษย์ในปัจจุบันมาก ตลอดจนยังมีการพบเศษกระดูกเขากวางและสัตว์อีกหลายชนิด เช่น หมู ลิง แรด และฮายีน่า ซึ่งอาจเป็นซากกระดูกของสัตว์ที่ถูกล่ามาเป็นอาหารและหลงเหลือทิ้งไว้ภายในถ้ำ อีกทั้งบริเวณถ้ำจะมีถ้ำมืดและมีพื้นที่ขนาดเล็ก อีกทั้งส่วนปากทางเข้าออกถ้ำจะเจาะไว้เป็นโพรงขนาดไม่ใหญ่โตมากนัก

อนึ่ง ยังมีการค้นพบถ้ำหินยุคก่อนประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งคือที่ “ถ้ำซังวอน” (Sangwon Cave) แต่เนื่องจากตั้งอยู่ชานกรุงเปียงยาง ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของเกาหลีเหนือ ด้วยเหตุผลทางการเมืองจึงทำให้ยังไม่มีการสำรวจและเปิดเผยรายละเอียดอย่างเป็นทางการ

การศึกษาร่องรอยของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในคาบสมุทรเกาหลีผ่านการเรียนรู้ทางผลงานศิลปะนั้น มีอีกสิ่งหนึ่งที่สมควรศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างยิ่งก็คือ ภาพแกะสลักบนแผ่นหินที่มนุษย์โบราณเหล่านี้ที่ครั้งหนึ่งในอดีตได้เคยจารึกเพื่อบอกเล่าเรื่องราวอะไรบางอย่างไว้ ภาพแกะสลักบนแผ่นหินเหล่านี้ บ้างปรากฏค้นพบตรงบริเวณผนังใต้ภูเขา บ้างพบในบริเวณยอดเขาสูงชัน และบ้างยังพบในหน้าผาที่สูงตระหง่าน

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแท (Bangudae Petroglyphs)

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแท เป็นภาพการแกะสลักในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในการเกาหลี สันนิษฐานว่าได้มีการสร้างเอาไว้ในช่วงปลายสมัยหินใหม่ เดิมทีนั้นภาพแกะสลักนี้ถูกซ่อนตัวไว้ในแมกไม้ที่แผ่ใบปกคลุมปิดผนังบนหน้าผานานหลายพันปี ซึ่งผนังผานี้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำแทกก-ซอน เมืองอูลซัน

ต่อมาใน ค.ศ. 1971 ได้มีการค้นพบภาพแกะสลักดังกล่าวโดยบังเอิญ ทำให้ภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแทได้ปรากฏออกสู่สายตาชาวโลก สร้างความตื่นตะลึงให้กับการศึกษาโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์เป็นอย่างมาก เพราะภาพแกะสลักพัลกูแทนี้เป็นภาพแกะสลักยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีสภาพสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่เคยมีการค้นพบในการเกาหลี

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแทมีอยู่ด้วยกัน 3 ส่วนใหญ่ ๆ แกะสลักไว้บนหน้าผาสูงกว่า 3 เมตร มีขนาดความกว้าง 10 เมตร จัดเป็นผลงานยุคโบราณชั้นเยี่ยม เพราะมีการใช้วิธีการแกะสลักให้เกิดเป็นรูปร่างด้วยเส้นที่มีน้ำหนักหนักเบาแตกต่างกัน มีทั้งเส้นตรงและเส้นโค้งอย่างชวนดูน่าสนุกสนาน ภาพเหล่านี้ได้รับความนิยมขึ้นจนถึงกรรมวิธีในการสกัดหินและแกะสลักให้เป็นรูปเป็นร่างด้วยทักษะฝีมือที่ชัดเจนและซ้ำของ สันนิษฐานว่า มนุษย์โบราณเหล่านี้ใช้เครื่องมือประเภทหินปลายแหลมคล้ายสิ่วตอกสกัดหินเป็นเส้นรอบนอกก่อนลงรายละเอียดในภาพนั้น ๆ ซึ่งนับแล้วมีจำนวนมากถึงกว่า 200 ภาพบนแผ่นหิน

เรื่องราวที่ปรากฏบนแผ่นหินพัลกูแทมีเรื่องราวเพื่อบอกเล่าถึง “ความหวัง” และ “ความปรารถนาในการล่าสัตว์” รายละเอียดของภาพที่แกะสลักนั้นสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ในมนุษย์ในสมัยหินใหม่อย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา มีการลงรายละเอียดของฉากทิวทัศน์ด้านหลังเป็นทิวเขาและท้องทะเล ตลอดจนยังปรากฏเป็นภาพรูปสัตว์หลากหลายชนิด

ที่น่าสนใจก็คือ ภาพสัตว์เหล่านั้นต่างมีท่วงท่าและอากัปกริยาที่แตกต่างกัน เช่น เสือที่กำลังติดกับดัก เรือหาปลาบนทะเล นกบนปากฟ้า แม่เสือที่กำลังตั้งท้อง ฝูงปลาแหวกว่ายกลางท้องทะเล และปลาวาฬที่ถูกหอกแหลมปักตรึงทั่วตัว ฯลฯ รวมทั้งยังมีภาพของมนุษย์ยุคหินที่สวมหน้ากาก (สันนิษฐานว่าเป็นการประกอบพิธีกรรมการสังเวยหรือบูชาวิญญาณ) และภาพของมนุษย์ที่กำลังออกไปล่าสัตว์ เป็นต้น

และเนื่องจากภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแทตั้งตระหง่านอยู่บนหน้าผาที่สูงชัน จึงยากแก่การชมดู ดังนั้น จึงได้มีการจำลองภาพแกะสลักดังกล่าวโดยการย่อส่วนลงมา แต่ยังคงไว้ซึ่งรายละเอียดอย่างครบถ้วน ปัจจุบันภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแท (จำลอง) ตั้งแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติคยองจู (The Gyeongju National Museum)

“ภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแท” ได้รับการประกาศให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 285

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินฟัลกูแทบนหน้าวิหารริมแม่น้ำแทกก-ซอน เมืองอุลซัน

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินฟัลกูแท (จำลอง) พิพิธภัณฑ์แห่งชาติของจู

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินชุกก-รี (Sugok-ri Petroglyphs)

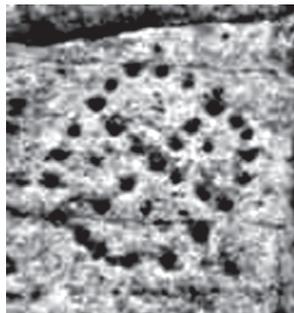
ภาพแกะสลักบนแผ่นหินชุกก-รี ตั้งอยู่บริเวณบนแผ่นหินหน้าผาที่อึมดง-มยอน เมืองอันดง มีขนาดพื้นที่ผิวหน้าหินประมาณ 15x30 เมตร เป็นภาพแกะสลักหินก่อนประวัติศาสตร์ที่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เพราะภาพแกะสลักเหล่านี้ยังมีสิ่งที่ยังเป็นปริศนาไร้คำตอบอีกเป็นจำนวนมาก และในภาพแกะสลักต่าง ๆ เหล่านี้มักมีรูปเรขาคณิตหลาย ๆ แบบที่ยังไม่อาจตีความได้ในปัจจุบัน รวมทั้งภาพรูปวงกลมที่ประกอบไปด้วยจุดต่าง ๆ จำนวน 29 จุด (20 จุดเป็นเส้นรอบวง และอีก 9 จุดเป็นเส้นผ่าศูนย์กลางรูปกากบาท) ด้านข้างยังมีภาพใบหน้าประหลาดที่คล้ายคลึงกับหน้ากากปริศนา ภาพลายเส้นเรขาคณิตที่น่าพิศวงอีกหลายภาพ และภาพประทับรูปมือและเท้าขนาดใหญ่กว่าปกติอยู่รอบ ๆ บริเวณ เป็นต้น

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินชุกก-รี ที่อึมดง-มยอน เมืองอันดง

ลายหน้ากากปริศนา

ลายจุดวงกลมจำนวน 29 จุด

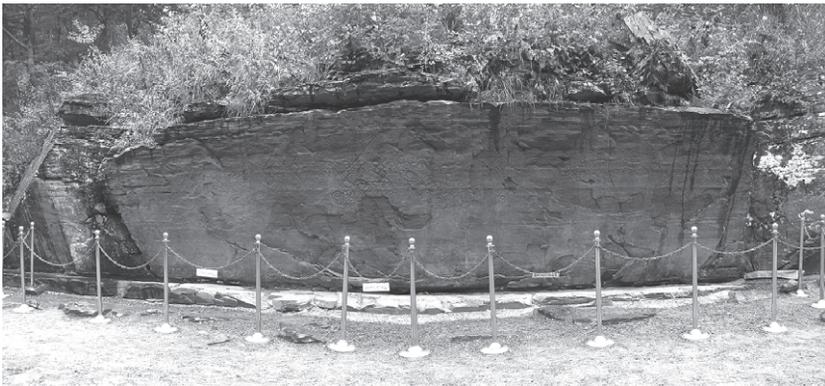
ลายจุดและเส้นเรขาคณิต

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินซอนจอน-รี (Cheonjeon-ri Petroglyphs)

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินซอนจอน-รี เป็นแผ่นผนังหินใต้เนินเขาริมน้ำ มีขนาดความกว้าง 9.5 เมตร และสูง 2.7 เมตร ค้นพบเมื่อ ค.ศ. 1970 ตั้งอยู่ที่ทุดง-มยอน เมืองอูลซัน ห่างจากที่ตั้งของภาพแกะสลักบนแผ่นหินพัลกูแท ทางทิศเหนือประมาณ 5 กิโลเมตร ภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผ่นหินซอนจอน-รี เป็นภาพแบบลายเรขาคณิต อาทิ ภาพขดม้วนเป็นวงกลม ภาพสลัฟพื้นปลาคล้ายรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด และลายเส้นเป็นเส้นคลื่น ซึ่งทุกวันนี้ก็ไม่สามารถอธิบายได้ว่าเส้นต่าง ๆ เหล่านี้มีความหมายถึงสิ่งใด อีกทั้งบริเวณรอบ ๆ ละแวกใกล้เคียงยังมีหลุมลึกที่เป็นรอยเท้าไดโนเสาร์อีกด้วย

“ภาพแกะสลักบนแผ่นหินซอนจอน-รี” ได้รับการประกาศให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 147

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินซอนจอน-รี ที่ทุดง-มยอน เมืองอูลซัน

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินซอนจอน-รี ได้รับความสนใจจากชาวเกาหลีและได้รับการประกาศให้เป็นสมบัติแห่งชาติ

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินยางจอนดง (Yangjeondong Petroglyphs)

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินยางจอนดง ค้นพบเมื่อ ค.ศ. 1971 ตั้งอยู่ที่ซังคี-รี เมืองโค-รยอง เป็นก้อนหินขนาดใหญ่ที่มีพื้นผิวด้านหนึ่งแกะสลักลวดลายและรูปวาดยุคก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏอยู่ มีขนาดความกว้าง 4.3 เมตร และสูง 2.3 เมตร ลักษณะของแผ่นหินยางจอนดงเอียงเป็นแนวลาด หลาย ๆ ภาพคล้ายคลึงกับที่ปรากฏบนแผ่นหินซุกก-รี โดยเฉพาะภาพสี่เหลี่ยมที่มีจุดวงกลมอยู่ภายในและมีเส้นขีดอยู่รอบ ๆ ภาพมีวงกลมที่เป็นวงกลมปริศนา รวมทั้งยังมีลายเส้นวงกลมและเส้นเรขาคณิตแบบแปลก ๆ อีกจำนวนหนึ่ง

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินยางจอนดง ที่ซังคี-รี เมืองโค-รยอง

ภาพแกะสลักบนแผ่นหินที่ปรากฏค้นพบในคาบสมุทรเกาหลียังมีอีกหลาย ๆ แห่งที่อยู่ระหว่างการสำรวจและศึกษา เช่น ภาพแกะสลักบนแผ่นหินอันฮวา-รี (Anhwa-ri Petroglyphs), ภาพแกะสลักบนแผ่นหินฮามัน (Haman Petroglyphs) และภาพแกะสลักบนแผ่นหินยงจู (Yongju Petroglyphs)

เมื่อกาลเวลาผ่านไป หลังจากมนุษย์ยุคหินผ่านช่วงเวลาของสมัยหินใหม่ไปแล้ว พวกเขาเหล่านั้นเริ่มรู้จักเรียนรู้ธรรมชาติมากขึ้นเป็นลำดับ จนกลายมาเป็นการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยขนาดใหญ่ขึ้นและมีอาณาบริเวณกว้างขึ้น พวกเขาเริ่มดำรงชีวิตที่พลิกผันจนแตกต่างไปจากสัตว์ทั่วไป เพราะมนุษย์ยุคหินดำนรพ์เหล่านั้นมีสติปัญญาที่เหนือกว่าสัตว์อื่น ๆ พวกเขาจึงค่อย ๆ เริ่มพัฒนาความคิดและการดำรงชีวิตให้กลมกลืนไปกับธรรมชาติ จากการไล่ล่าสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหาร กลายมาเป็นผู้รู้จักควบคุมธรรมชาติมากยิ่งขึ้นกว่าที่เคยเป็นมา สิ่งนั้นก็คือ การรู้จักการกลั่นธรมเลี้ยงสัตว์ และรู้จักการเก็บกักอาหารไว้ดื่มกินในวันหน้า และนี่เองที่เป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้มนุษย์เริ่มรู้จักการสร้างเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ และเริ่มที่จะสร้างภาชนะประเภทเครื่องปั้นดินเผาไว้เก็บน้ำและอาหาร ทำให้โลกยุคโบราณบนคาบสมุทรเกาหลีที่เคยไร้ซึ่งอารยธรรมแปรเปลี่ยนเข้าสู่ช่วงเวลาของสมัยที่เรียกกันว่า “สมัยเครื่องปั้นดินเผา” (Pottery Period)

สมัยภาชนะดินเผาซีลมนุน (Jeulmun Pottery Period, 즐문 토기 시대)

ประมาณ 8,000-1,500 ปีก่อนคริสต์ศักราช

“สมัยภาชนะดินเผาซีลมนุน” เป็นช่วงสมัยของยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ต่อจากสมัยหินใหม่ (Palaeolithic) คำว่า “ซีลมนุน” (Jeulmun) มีความหมายว่า “ลายฟันหวี” (Comb-patterned) เป็นแบบอย่างลวดลายที่ใช้วิธีลงลายเส้นแนวคาคนิตรอบ ๆ พื้นผิวเพื่อตกแต่งให้ภาชนะดินเผาที่มีความงดงามและแตกต่างไปจากเดิม โดยการสร้างลวดลายฟันหวีนั้นอาจใช้กรรมวิธีด้วยการขีดหรือกรีดด้วยของมีคมเป็นเส้นตรงเล็ก ๆ ซึ่งอาจเป็นเส้นตรงแนวตั้งหรือแนวเฉียงก็ได้ และเพราะว่าเส้นเล็ก ๆ เหล่านั้นแลดูคล้ายซี่เล็ก ๆ ของหวี ดังนั้น ลักษณะลายแบบนี้จึงนิยมเรียกกันว่า “ลายฟันหวี”

มนุษย์สมัยหินใหม่ได้รู้จักการสร้างภาชนะดินเผาจากดินเหนียวด้วยกรรมวิธีการเผาไฟ ภาชนะดินเผาเหล่านั้นเป็นรูปทรงที่สามารถนำมาใช้ในการเก็บกักตุ่นอาหารไว้กินในวันหน้าหรือใช้เป็นที่เก็บน้ำไว้ดื่มต่อไป พวกเขาเหล่านั้นมักจะปั้นภาชนะดินเผาให้เป็นรูปทรงกรวยปลายเรียวและมีส่วนก้นแบน ๆ ให้สามารถวางตั้งได้ บางชิ้นยังมีลักษณะเป็นก้นแหลมเพื่อใช้ในการปักลงบนพื้นดิน ภาชนะดินเผาซีลมนุนซึ่งหมายถึงภาชนะดินเผาลายฟันหวีนั้นจะมีเนื้อดินที่ดี มีความละเอียดของเนื้อดินสูง สันนิษฐานว่าขั้นตอนการสร้างให้เกิดเป็นลายแบบฟันหวีนั้นจะต้องกระะยะด้วยสายตาเพื่อที่จะกรีดหรือขีดให้เป็นเส้นเล็ก ๆ (ส่วนใหญ่มักเป็นแนวเฉียงเป็นเส้นทแยงมุมไปทางขวา) โดยมักจะใช้การขีดเป็นซี่ ๆ คล้ายซี่ฟันหวีไปรอบ ๆ ขอบบนของภาชนะหลาย ๆ แถบ และอาจจะมีการขีดเป็นซี่ ๆ อยู่ด้านล่างก็มี ภาชนะดินเผาซีลมนุนบางชิ้นที่มีความสวยงามจะปรากฏลวดลายบริเวณส่วนกลางของภาชนะเป็นลายซิกแซกสลับฟันปลาอย่างเป็นระเบียบและเรียงกันรอบ ๆ ภาชนะ เมื่อออกแบบลวดลายเรียบร้อยแล้วจึงค่อยนำไปเผาไฟบนพื้นที่กลางแจ้งด้วยอุณหภูมิสูงจนดินแข็งตัวและสามารถนำมาใช้งานได้

ลักษณะของภาชนะดินเผาซีลมนุนระยะต้น

ภาชนะดินเผาซีลมนุนระยะกลาง

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

แท้จริงแล้วนั้น ลวดลายแบบฟันหวี (Comb-patterned) หาใช้ว่าจะมีปรากฏอยู่เพียงในดินแดนคาบสมุทรเกาหลีเท่านั้น แต่ลวดลายแบบลายฟันหวีนั้นยังมีให้เห็นในดินแดนอีกหลายแห่งของโลก เช่น ที่ค้นพบภาชนะดินเผาหลายพันหวีในจีน ญี่ปุ่น มองโกเลีย ไชบีเรีย รวมทั้งทางทวีปยุโรปตอนเหนือ โดยเฉพาะลายฟันหวีในไซบีเรียกับญี่ปุ่นสมัยยาโยอิ³ จะมีความคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับภาชนะดินเผาซีลมนุนเป็นอย่างมาก

ภาชนะดินเผาซีลมนุนมีปรากฏขุดค้นพบในแถบภาคตะวันตกและภาคใต้ของคาบสมุทรเกาหลีมากกว่าแหล่งอื่น ๆ เนื้อดินที่ใช้ก็มีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิประเทศ เช่น ภาชนะดินเผาซีลมนุนที่พบในภาคใต้จะมีเนื้อดินละเอียด มีปากภาชนะกว้างและลำตัวกลมมน ส่วนปลายจะแหลม ในขณะที่ภาชนะดินเผาซีลมนุนที่พบในภาคตะวันตกจะมีเนื้อดินหยาบ มีส่วนผสมของกรวดปนทรายในดินเหนียว ส่วนฐานจะแบนและมีรายละเอียดของลวดลายซี่ฟันหวีที่หยาบกว่า

อย่างไรก็ตาม สามารถจำแนกลำดับช่วงระยะเวลาของสมัยภาชนะดินเผาซีลมนุนเป็น 4 ระยะ โดยศึกษาจากรูปร่าง ลักษณะ ทักษะฝีมือการสร้าง และลวดลายที่ปรากฏบนผิวภาชนะเป็นสำคัญ

1. **ซีลมนุนระยะแรกเริ่ม (Incipient Jeulmun)** ประมาณ 8,000-6,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช
แม้ว่าที่มาของการสร้างภาชนะดินเผาหลายพันหวี (ซีลมนุน) จะยังไม่มีหลักฐานชัดเจน แต่ภาชนะดินเผาที่พบในช่วงนี้จะมีขนาดค่อนข้างใหญ่ เนื้อดินหยาบ ลวดลายบ้างเป็นจุด ๆ หรือขีดเป็นเส้น ๆ โดยไม่มีทิศทางขุดค้นพบที่โคซัน-นี บนเกาะเชจู

2. **ซีลมนุนระยะต้น (Early Jeulmun)** ประมาณ 6,000-3,500 ปีก่อนคริสต์ศักราช
รูปร่างลักษณะของภาชนะดินเผาหลายพันหวี (ซีลมนุน) ในระยะแรกนี้จะมีขนาดไม่ใหญ่โตมากนัก และเชื่อกันว่าน่าจะใช้ในการเก็บอาหารและปลาที่จับมาจากทะเล เพราะมีการขุดค้นพบภาชนะดินเผาซีลมนุนระยะแรกนี้ได้ในพื้นที่ตั้งที่ใกล้ ๆ กับแม่น้ำ เช่นที่ ซอโพฮัง, อัมซา ดง และ โอซัน-รี อีกทั้งภาชนะดินเผาเหล่านี้จะพบในหลุมขุดหรือบ้านหลุมในยุคก่อนประวัติศาสตร์ ตลอดจนพบว่า ในช่วงนี้ภาชนะดินเผาซีลมนุนเริ่มมีการลงลายเส้นแบบซี่ฟันหวีที่ชัดเจนและมีการขีดที่เป็นระเบียบมากขึ้น

3. **ซีลมนุนระยะกลาง (Middle Jeulmun)** ประมาณ 3,500-2,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช
นับเป็นช่วงที่พบภาชนะดินเผาซีลมนุนที่สมบูรณ์แบบที่สุด เพราะภาชนะดินเผาที่ค้นพบนั้น มีขนาดและสัดส่วนที่สมดุลทั้งรูปร่างและลวดลายฟันหวี ปากภาชนะเป็นวงกว้าง ลำตัวเป็นรูปเรียวปลายแหลม มีความสวยงามลงตัวทุกอย่าง หรือจะเรียกได้ว่าเป็น Classic Jeulmun ขุดค้นพบได้ที่ ดงซัม-ดง และที่ ซัทัม-รี (อยู่ในพื้นที่ของเกาหลีเหนือปัจจุบัน)

4. **ซีลมนุนระยะปลาย (Late Jeulmun)** ประมาณ 2,000-1,500 ปีก่อนคริสต์ศักราช
ช่วงเวลาของภาชนะดินเผาซีลมนุนระยะปลายจะไม่ให้ความสำคัญกับการสร้างรูปทรงภาชนะมากนัก รูปร่างลักษณะของภาชนะจึงเปลี่ยนแปลงไปเป็นแบบเรียบง่าย ลายเส้นที่ขีดเลือนรางไม่มีความชัดเจน และจะลงรายละเอียดลวดลายแต่เพียงน้อยนิดเท่านั้น ขุดค้นพบได้ที่แถบ ซังซอน-รี และที่ อิมพุล-รี รวมทั้งบางส่วนในมณฑลเหลียวหนิงของจีน

ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่อัมซา ดง (Prehistoric Site in Amsa Dong)

“อัมซา ดง” เป็นบริเวณสถานที่ที่ครั้งหนึ่งในอดีตยุคก่อนประวัติศาสตร์ ช่วงสมัยภาชนะดินเผาซีลมนเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ที่มีปรากฏหลักฐานชัดเจนถึงการก่อสร้างฝ้าพินธุ์แห่งมนุษยชาติขึ้นบนคาบสมุทรเกาหลี ปัจจุบันพื้นที่ของบริเวณอัมซา ดง ตั้งอยู่ริมแม่น้ำฮัน หรือฮันกั๋งที่คังดง-กู กรุงโซล นครหลวงของเกาหลีใต้ นับเป็นแหล่งศึกษาโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ การสร้างที่อยู่อาศัย การดำรงชีวิต ภาชนะใช้สอยอันเป็นมรดกทางภูมิปัญญาของมนุษยชาติในอดีตกาล

สันนิษฐานว่า ชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ที่ “อัมซา ดง” แห่งนี้ น่าจะมีความเก่าแก่อยู่ที่ประมาณ 6,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช ตรงบริเวณช่องทางเข้าสู่แถบพื้นที่อัมซา ดง ยังมีกองหินใหญ่ตั้งอยู่รายล้อมด้านนอก เชื่อว่าน่าจะเป็นเพิงหินใหญ่ยุคก่อนประวัติศาสตร์หรือโดลเมน (Dolmen) ที่เป็นสถาปัตยกรรมช่วงปลายสมัยหินใหม่

ในอดีตนั้น เรื่องราวยุคก่อนประวัติศาสตร์ของมนุษย์ยังมีหลายสิ่งหลายอย่างที่เลือนรางและคลุมเครือ หลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีที่อัมซา ดง จึงเป็นปรากฏการณ์ที่เปิดเผยความจริงของยุคก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลีได้อย่างชัดเจน การค้นพบอัมซา ดง กลับเป็นเรื่องบังเอิญเป็นอย่างยิ่ง สาเหตุมาจากเมื่อครั้งเกิดน้ำท่วมใหญ่ใน ค.ศ. 1925 เพราะฝนตกหนักเป็นเวลาหลายวัน ทำให้กระแสน้ำได้เอ่อล้นตลิ่งและชะหน้าดินจนพังทลาย ต่อมาเมื่อฝนซาและปริมาณน้ำที่ท่วมได้ลดลง ปรากฏว่าพื้นที่ที่บริเวณอัมซา ดง ได้ปรากฏเศษเครื่องปั้นดินเผายุคโบราณและเครื่องมือยุคหินยุคขึ้นจากบนผิวดินจำนวนมาก

ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่อัมซา ดง แสดงภาพจำลองของการตั้งถิ่นฐานอาศัยคล้ายรูปกระโจม

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

ภายหลังเมื่อมีการสำรวจอย่างเป็นทางการ ปรากฏว่าพื้นที่อัมซา ดง เป็นพื้นที่ของชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่ครั้งหนึ่งมนุษย์ยุคหินได้เคยอาศัยและตั้งรกรากอยู่ ณ ที่แห่งนี้มาแล้ว และรูปทรงของภาชนะดินเผาต่าง ๆ ภายหลังจากสำรวจและขุดแต่งแล้วนั้น พบว่าล้วนแต่เป็นภาชนะดินเผาใน “สมัยภาชนะดินเผาซีลมนุน” ทั้งสิ้น เพราะเศษซากภาชนะเหล่านั้นต่างเป็นแบบลายฟันหวี (Comb-patterned) ที่มีความสวยงามและสมบูรณ์ยิ่งแห่งหนึ่งของโลก แสดงถึงความเก่าแก่ของชุมชนและทักษะฝีมือของมนุษย์โบราณที่เด่นชัดกว่าแหล่งชุมชนบุพกาลอื่น ๆ

หลัง ค.ศ. 1967 เป็นต้นมา ทีมนักโบราณคดีจึงได้เข้าไปดำเนินการขุดสำรวจอย่างเป็นทางการ และใน ค.ศ. 1998 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ประกาศให้พื้นที่บริเวณอัมซา ดง เป็น “แหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์” บริเวณโดยรอบยังได้สร้างแหล่งที่อยู่อาศัยของยุคก่อนประวัติศาสตร์จำลองเอาไว้รอบ ๆ มีลักษณะคล้าย ๆ เฝิงหรือกระโถมคลุมหญ้า หลังคาซ้อนกัน 2 ชั้น ชั้นบนเป็นปลายแหลม จำนวน 9 หลัง และมีทางเข้า-ออกด้านหน้าเพียงด้านเดียว ตลอดจนสร้างพิพิธภัณฑ์ก่อนประวัติศาสตร์เพื่อให้ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์และศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์อยู่ในบริเวณดังกล่าวด้วย

ภาชนะดินเผาซีลมนุนแบบที่ 1 (ซ้าย) และแบบที่ 2 (ขวา) ที่ “อัมซา ดง”

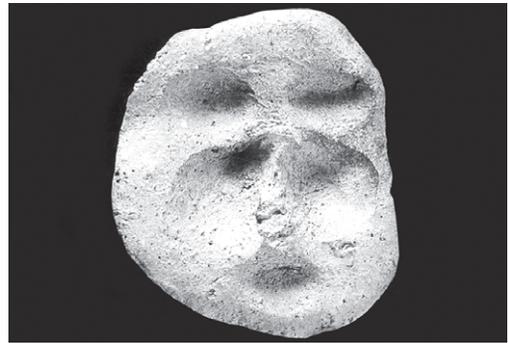
ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่โอสัน-รี (Prehistoric Site in Osan-ri)

ในจำนวนพื้นที่เขตก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลีใต้นั้น ชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ “โอสัน-รี” เป็นพื้นที่ที่มีหลักฐานเกี่ยวกับชุมชนบุพกาลที่เก่าแก่ที่สุด ได้รับการประกาศให้เป็นเขตประวัติศาสตร์หมายเลข 394 เพราะบริเวณสถานที่นี้ครั้งหนึ่งในอดีตยุคก่อนประวัติศาสตร์ช่วงปลายยุคหินใหม่ หรือสมัยภาชนะดินเผาซีลมนุน (Jeulmun Pottery Period) เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ที่รวมตัวอยู่ร่วมกันเป็นหลักแหล่ง พิสูจน์ให้เห็นถึงอารยธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นกับความผูกพันกับสายน้ำ เพราะในปัจจุบันพื้นที่ของบริเวณโอสัน-รี (Osan-ri) ตั้งอยู่ติดกับทะเลสาบซังโฮ (Ssangho Lake) เมืองยางยาง จังหวัดคังวอน นับเป็นแหล่งศึกษาโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ที่เปี่ยมไปด้วยหลักฐานเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ และการปลูกสร้างถิ่นที่อยู่ของบรรพบุรุษของมนุษยชาติในอดีต

พื้นที่เขตยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่บริเวณโอสัน-รี มีร่องรอยของเครื่องปั้นดินเผาโบราณในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณที่เชื่อว่าเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของมนุษย์ยุคหินถึง 11 แห่ง รอบ ๆ พื้นที่เหล่านั้นพบเศษซากภาชนะดินเผาจำนวนมาก รวมทั้งปรากฏเครื่องมือยุคหิน อาทิ ขวานหิน มีด หินตีเหล็ก เปลือกหอย อันเป็นสิ่งบ่งชี้อย่างชัดเจนถึงวัฒนธรรมบุพกาล ที่น่าสนใจก็คือ เครื่องมือเครื่องใช้ในชุมชนยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่โอสัน-รี มักมีการใช้หินภูเขาไฟจากลาวาที่แข็งตัวแล้วมาเป็นวัตถุดิบ และหินลาวาเหล่านี้เป็นชนิดเดียวกันกับหินลาวาที่พบในภูเขาแพกดู (แพกดูซัน) ที่เป็นดินแดนแห่งตำนานทันกุน วงกอมในอดีต สะท้อนให้เห็นถึงความเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันระหว่างถิ่นฐานโบราณที่โอสัน-รีและแพกดูซัน

พื้นที่เขตก่อนประวัติศาสตร์ที่โอสัน-รี ติดทะเลสาบซังโฮ

ภาชนะดินเผารูปหน้ามนุษย์ที่พบในโอสัน-รี

เศษภาชนะดินเผาก่อนประวัติศาสตร์ที่ขุดพบ

ภาชนะดินเผาบางส่วนที่พบในโอสัน-รี

สมัยภาชนะดินเผาหมูน (Mumun Pottery Period, 무문토기시대)

ประมาณ 1,500-300 ปีก่อนคริสต์ศักราช

“สมัยภาชนะดินเผาหมูน” (Mumun Pottery Period) เป็นช่วงสมัยของยุคก่อนประวัติศาสตร์ ที่ต่อจากสมัยภาชนะดินเผาซีลมน (Jeulmun Pottery Period) คำว่า “หมูน” (Mumun) มีความหมายว่า “ไร้การตกแต่ง” (Undecorated) เป็นการเรียกช่วงสมัยของยุคก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลายที่แตกต่างไปจากสมัยภาชนะดินเผาซีลมน หรือลายพื้นหิว

ในช่วงสมัยภาชนะดินเผาซีลมน มนุษย์ยังดำรงชีพด้วยการร่อนแร่ล่าสัตว์เพื่อยังชีพเป็นส่วนใหญ่ มีสภาพเป็นสังคมขนาดเล็ก ๆ ที่อพยพย้ายถิ่นไปตามแหล่งอื่น ๆ อันอุดมสมบูรณ์กว่า แต่ทว่าในช่วงสมัยภาชนะดินเผาหมูน สังคมและวิถีชีวิตพวกเขาได้เปลี่ยนแปลงไป มนุษย์โบราณเหล่านี้เริ่มรวมกลุ่มกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีการตั้งหลักแหล่งริมแม่น้ำอย่างถาวร และเชื่อกันว่า การอยู่รวมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ดังกล่าวในสมัยนี้คือที่มาของการตั้งเป็น “เผ่าพันธุ์” และมีการเลือกผู้นำขึ้นมาปกครองชนเผ่าในเวลาต่อมา

ภาชนะดินเผาหมูนให้ความสำคัญต่อกระบวนการสร้างเครื่องใช้ไม่สอยเป็นหลัก พวกเขาจะคำนึงถึงประโยชน์และหน้าที่ใช้สอยของภาชนะดินเผา มากยิ่งกว่าการคำนึงในเรื่องลวดลายและการตกแต่งวัตถุที่เห็นได้อย่างชัดเจนคือ ภาชนะดินเผาหมูนจะไม่มีลวดลายใด ๆ ปรากฏ แต่ตรงขอบปากภาชนะจะสร้างให้มีขอบกว้างออกเล็กน้อยเพื่อประโยชน์ในการรินเท อีกทั้งบางชิ้นยังมีการสร้างหูจับไว้ด้านข้างของภาชนะด้วย

ลักษณะสำคัญในสมัยภาชนะดินเผาหมูนจะไม่มีลวดลายใด ๆ ปรากฏ

การศึกษาารูปแบบของศิลปะยุคก่อนประวัติศาสตร์จะเห็นร่องรอยการเปลี่ยนแปลงของการดำรงอยู่ของมนุษย์ได้อย่างชัดเจน และในเวลาอีกไม่นาน วิถีชีวิตต่าง ๆ ก็จะมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ช่วงยุคประวัติศาสตร์ ดังนั้น การศึกษารายละเอียดของสมัยภาชนะดินเผาหมูนจะสามารถแลเห็นกระบวนการคิดและการผลิตภาชนะดินเผาจำนวนมาก ๆ ซึ่งเป็นไปตามขนาดของชุมชนและชนเผ่าที่ขยายตัวเพิ่มจำนวนมากขึ้น แม้ว่าในสมัยนี้อาจพร่องในด้านลวดลาย แต่ทว่ากลับเด่นชัดในด้านรูปแบบของภาชนะดินเผา เพราะมีปรากฏให้เห็นภาชนะดินเผาหมูนอยู่หลายแบบ กล่าวคือ ในบริเวณแถบตอนเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือ (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ของเกาหลีเหนือ) จะมีการสร้างภาชนะดินเผาหมูนที่มีรูปร่างแปลก ส่วนใหญ่จะเน้นปากภาชนะให้กว้าง หรือไม่มีส่วนคอภาชนะเว้าเข้าไปด้านในและมีหูจับด้านข้าง ตั้งแต่ 2 หู ถึง 4 หู ในขณะที่ภาชนะดินเผาหมูนในบริเวณแถบตอนใต้และตะวันตกเฉียงใต้จะไม่มีหูจับ และรูปทรงภาชนะจะเพรียวและสมดุลกว่า

ในการกำหนดช่วงอายุและรูปแบบจะสามารถจำแนกลำดับช่วงระยะเวลาของสมัยภาชนะดินเผาหมูนเป็น 3 ระยะ โดยศึกษาจากรูปร่าง ลักษณะ ทักษะฝีมือการสร้างที่ปรากฏบนภาชนะเป็นสำคัญ

รูปแบบต่าง ๆ ของภาชนะดินเผาหมูน

1. มุมุนระยะต้น (Early Mumun) ประมาณ 1,500-850 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ที่มาในระยะต้นของการสร้างภาชนะดินเผามุมุน ปรากฏการขุดค้นพบในที่อยู่ยุคโบราณที่เป็นลักษณะแบบหลุม เฝิงหินขนาดใหญ่ หรือโดลเมน (Dolmen) รวมทั้งสุสานใต้พื้นดิน ซึ่งการค้นพบในพื้นที่ดังกล่าวจึงคาดว่า ภาชนะเหล่านี้น่าจะเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตายหรือพิธีกรรมโบราณของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ก็เป็นได้ ส่วนใหญ่แล้วภาชนะดินเผามุมุนที่พบมักจะมีขนาดสูงและผิวเรียบ ขัดมันและน้ำหนักเบา ขุดค้นพบที่บริเวณริมแม่น้ำคิม (คิมกัง) แต่ที่พบมากที่สุดคือในบริเวณที่ราบของแม่น้ำนัม (นัมกัง) และที่แพกช็อก-ดง

2. มุมุนระยะกลาง (Middle Mumun) ประมาณ 850-550 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ช่วงมุมุนระยะกลางนี้ถือเป็นช่วงที่สำคัญที่สุด เพราะได้ปรากฏลักษณะของภาชนะดินเผามุมุนที่มีรูปร่างสมดุลงดัดส่วน ทำให้สามารถศึกษาได้ถึงกระบวนการผลิตที่เน้นในประโยชน์ใช้สอย จึงทำให้โครงสร้างของภาชนะมีความลงตัว นอกจากนี้ ได้หลุมฝังศพที่พบภาชนะดินเผาเหล่านี้ยังมีเครื่องมือยุคหินที่บ่งบอกถึงการเริ่มปรากฏขึ้นของโลหะสำริดบ้างแล้ว เช่น มีดสั้นที่ทำด้วยสำริด สร้อยคอและลูกปัดที่ทำมาจากหินสีและเปลือกหอย ฯลฯ ในรอบ ๆ บริเวณหลุมต่าง ๆ ที่แท-พยอง ยังพบว่ามีการขุดคูล้อมรอบ แสดงการบอกถึงอาณาบริเวณของชนเผ่าอย่างชัดเจน แหล่งโบราณคดีช่วงภาชนะดินเผามุมุนที่สำคัญที่สุดและมีการขุดค้นพบมากที่สุดจะอยู่ที่ *ท็อกซอน-นี* และ *อิกิม-ดง* ในจังหวัดคยองซังนัมทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี

3. มุมุนระยะปลาย (Late Mumun) ประมาณ 550-300 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ช่วงเวลานี้ สมัยภาชนะดินเผามุมุนเป็นระยะสุดท้ายที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลง เพราะเครื่องมือที่ทำจากหินได้เริ่มลดน้อยลง ในขณะที่เริ่มมีปรากฏเครื่องมือใช้สอยที่ทำมาจากโลหะสำริดเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งบรรดาเครื่องประดับต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไปสู่การทำมาจากสำริดมากขึ้นเช่นกัน โดยเฉพาะจากการขุดค้นทางโบราณคดีที่พบในหลุมฝังศพต่าง ๆ จนในที่สุด ความนิยมของเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยหินจึงเริ่มหายไป และเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงวิวัฒนาการของอารยธรรมของมนุษย์เริ่มเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหม่⁴

แหล่งโบราณคดีที่พบภาชนะดินเผามุมุนช่วงสุดท้ายนี้ พบที่ *แถบภูเขา นัม (นัมซัน)* (ปัจจุบันนี้คือส่วนหนึ่งในจังหวัดคังวอนและคยองซังนัม)

โดลเมน (Dolmen) เเพงหินยุคก่อนประวัติศาสตร์

ครั้งหนึ่งมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ต่างล้นอาศัยอยู่แต่ภายในถ้ำ สังคมของมนุษย์ยุคแรกของโลกจึงค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นอย่างช้า ๆ มนุษย์ถ้ำเหล่านั้นจึงค่อยเริ่มรู้จักกับการพัฒนาวิถีชีวิตของตนให้กลมกลืนกับธรรมชาติมากขึ้นเป็นลำดับและค่อย ๆ ที่จะเรียนรู้ในสิ่งรอบข้าง จนกระทั่งพวกเขากล้าที่ออกมาดำรงชีวิตในภายนอก และกลายมาเป็นการปฏิรูประบบชาติในที่สุด

มนุษย์โบราณเหล่านี้เริ่มที่จะก้าวเข้ามาสู่การควบคุมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังที่เห็นได้จากการรวมตัวกันขึ้นเป็นชุมชนขนาดใหญ่ภายนอกถ้ำ ส่วนใหญ่จึงมักเลือกที่จะตั้งถิ่นฐานอยู่ริมแม่น้ำ เริ่มรู้จักการเลี้ยงสัตว์และกักตุนอาหาร และทำยที่สุดก็คือ การเริ่มรู้จักที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มาสู่เครื่องมือเครื่องใช้และอาวุธยุคโบราณ อย่างเช่น ธนูและขวานหิน เป็นต้น อีกทั้งยังพัฒนาไปสู่การปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้เหล่านั้นให้มีความแหลมคมเพื่อใช้ในการล่าสัตว์ต่อไป

สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนี้ เกิดขึ้นอย่างช้า ๆ ค่อยเป็นค่อยไปนับร้อยนับพันปี ทำให้วิวัฒนาการของมนุษยชาติยุคก่อนประวัติศาสตร์กลายเป็น “ยุคหินใหม่” (Neolithic Age) หลักฐานสำคัญยิ่งของการบ่งบอกถึงการพัฒนาไปสู่ยุคหินใหม่ก็คือ การสร้างที่อยู่อาศัยที่อยู่ภายนอกถ้ำด้วยการนำก้อนหินขนาดใหญ่มาประกอบตั้งขึ้นเพื่อใช้ดำรงอยู่อาศัยภายนอกถ้ำ และยังใช้ในการฝังศพในวันข้างหน้าเมื่อจากโลกนี้ไปแล้ว สิ่งนั้นเรียกกันว่า โดลเมน

คำว่า “โดลเมน” (Dolmen) เป็นร่องรอยหลักฐานสำคัญของประวัติศาสตร์มนุษยชาติที่ปรากฏอยู่ในหลาย ๆ แหล่งโบราณคดีทั่วโลก เช่น โดลเมนทางซีกโลกตะวันตก เช่น อังกฤษ สเปน ไอร์แลนด์ และฝรั่งเศส ในขณะที่ยังปรากฏโดลเมนในลักษณะเดียวกันนี้ในจีนและเกาหลี โดยลักษณะและรูปแบบของโดลเมนมีความคล้ายคลึงกันแทบไม่ผิดเพี้ยนแตกต่างกันมากนัก นั่นคือการยืนยันได้ถึงความเชื่อมโยงระหว่างการจัดถิ่นฐานของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่ไม่มีขีดแบ่งทางพรมแดน และมีความคิดอ่านและการสร้างสรรค์แบบอย่างเดียวกันทุกมุมโลก

ลักษณะของ “โดลเมน” จะเป็นลักษณะของก้อนหินหรือแท่งหินขนาดใหญ่มา ส่วนใหญ่แล้วจะมีจำนวนก้อนหินจำนวนตั้งแต่ 3-4 ก้อนขึ้นไป โดยจะวางหินก้อนที่เล็กกว่าเป็นส่วนฐานคล้ายเสารองรับอยู่ทางซ้าย-ขวา ก้อนที่จะวางพาดหินก้อนที่ใหญ่ที่สุดไว้ด้านบนคล้ายเพิงพักหรือหลังคา ดูจากลักษณะภายนอกแล้วจะคล้ายกับเพิงหิน หรือโต๊ะหิน และบริเวณด้านล่างจะมีพื้นที่ใช้สอยอยู่ภายใน ซึ่งสันนิษฐานว่าอาจใช้เป็นหลุมฝังศพยุคโบราณหรือสร้างเพื่อประกอบพิธีกรรมบางอย่าง เพราะจากการขุดค้นมักพบซากโครงกระดูกของมนุษย์ยุคโบราณอยู่ลึกลงไปได้พื้นดิน รวมทั้งยังพบภาชนะดินเผา ลูกปัด เครื่องใช้ยุคโบราณ และเครื่องประดับต่าง ๆ ฝังอยู่รวมกัน ในขณะเดียวกันก็ยังเป็นปริศนาที่ยังไม่มีคำตอบว่าก้อนหินต่าง ๆ เหล่านี้มีน้ำหนักร้อยตัน มนุษย์ยุคโบราณใช้กรรมวิธีใดในการขนย้าย ยก และก่อสร้างมันขึ้นมา รวมทั้งรู้จักการประกอบขึ้นเป็นเพิงหินที่มีความแข็งแรงมั่นคง ผ่านกาลเวลามาอย่างยาวนานนับร้อยนับพันปีโดยไม่ล้มลง

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

ดินแดนในคาบสมุทรเกาหลี เป็นหนึ่งในแหล่งอารยธรรมสมัยหินใหม่ที่รู้จักไปทั่วโลก เพราะอาณาบริเวณของดินแดนแห่งนี้มีจำนวน “โดลเมน” หรือเพิงหินโบราณมากที่สุดในโลก เพราะจากการศึกษาตามแหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ทั่วทุกมุมโลกปรากฏว่า 40% ของโดลเมนทั่วโลก ตั้งอยู่บนคาบสมุทรเกาหลี

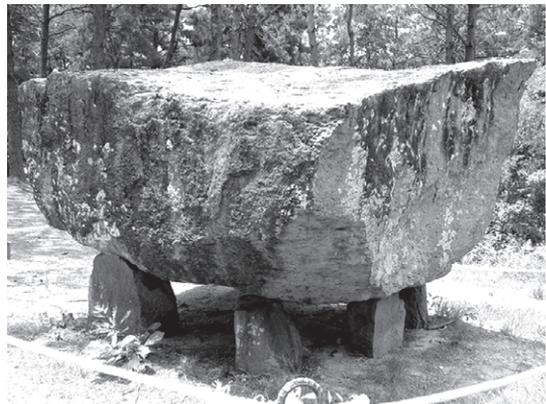
“โดลเมน” (Dolmen) หรือเพิงหินโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ในดินแดนเกาหลี มีปรากฏอยู่ 2 แบบด้วยกัน คือ

1. **โดลเมนแบบทางเหนือ (Northern Dolmen-type)** การสร้างโดลเมนแบบนี้จะประกอบขึ้นจากก้อนหินขนาดใหญ่ 2-3 ก้อนวางเป็นส่วนฐานในแนวตั้งเหมือนเสา และมีก้อนหินที่ตัดแต่งให้มีลักษณะแบน ๆ อีก 1 ก้อนวางพาดไว้บนกึ่งกลางด้านบน ลักษณะของโดลเมนแบบทางเหนือจึงมีขนาดใหญ่โตคล้ายบ้านหินหรือโต๊ะหินโบราณ

2. **โดลเมนแบบทางใต้ (Southern Dolmen-type)** การสร้างโดลเมนแบบนี้จะประกอบขึ้นอย่างหยาบ ๆ ด้วยก้อนหินที่มีลักษณะแบน ๆ หรือค่อนข้างกลมวางไว้ด้านบน และบริเวณด้านล่างจะวางหินขนาดเล็กกว่าเล็กน้อยจำนวน 2-5 ก้อนวางค้ำยันเอาไว้ด้วย ๆ ไม่สูงมากนัก ทำให้โดลเมนแบบนี้ดูคล้ายเพิงหินขนาดเล็ก หรืออาจแลดูคล้ายโต๊ะ หมวก หรือเห็ด

ลักษณะของโดลเมนแบบทางเหนือ

ลักษณะของโดลเมนแบบทางใต้

“โดลเมน” (Dolmen) หรือเพิงหินโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ในพื้นที่ต่าง ๆ ของเกาหลี (เกาหลีใต้) มีปรากฏอยู่ในบริเวณพื้นที่แถบภาคตะวันตก ตั้งแต่ตะวันตกเฉียงเหนือจรดตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะกลุ่มโดลเมนที่สำคัญและปรากฏมากที่สุดอยู่ที่พื้นที่แถบจังหวัดชอลลาบุก (ชอลลาเหนือ), ชอลลันัม (ชอลลาใต้) และบริเวณเกาะคังฮวา ตัวอย่างเช่น

โคซังโดลเมน (Gochang Dolmen)

เพิงหินโบราณ “โคซังโดลเมน” ตั้งอยู่ที่แมชชอน เมืองโคซัง จังหวัดชอลลาบุก (ชอลลาเหนือ) นับเป็นกลุ่มโดลเมนที่มีอาณาบริเวณกว้างขวางที่สุด มีก้อนหินโดลเมนขนาดใหญ่มหึมาตั้งอยู่ที่นี้มากที่สุดในเกาหลีจำนวนกว่า 442 แห่ง อีกทั้งยังมีรูปร่างการก่อหินโดลเมนที่แปลกประหลาดอีกหลายแบบ ลักษณะการตั้งโดลเมนจะเรียงรายจากฝั่งทิศตะวันออกไปทางฝั่งทิศตะวันตก ขนาดของก้อนหินมีขนาดใหญ่ ความสูงตั้งแต่ 1 เมตรไปจนถึง 5.8 เมตร คาดว่าแต่ละก้อนมีน้ำหนักกว่า 225 ตัน สันนิษฐานว่า กลุ่มโดลเมนเหล่านี้สร้างขึ้นในช่วงประมาณ 700 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ฮวาซุนโดลเมน (Hwasun Dolmen)

เพิงหินโบราณ “ฮวาซุนโดลเมน” ตั้งอยู่ที่เมืองฮวาซุน จังหวัดชอลลันัม (ชอลลาใต้) มีจำนวนก้อนหินโดลเมนตั้งอยู่ที่นี้อย่างกระจัดกระจาย จำนวนประมาณ 287 แห่ง การตั้งเพิงหินโดลเมนเหล่านี้จะตั้งตามแนวทิวเขาและเรียงรายตามแนวพื้นที่ราบลุ่มของแม่น้ำซีช็อก (ซีช็อกกัง) สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในช่วงประมาณ 600-400 ปีก่อนคริสต์ศักราช

คังฮวาโดลเมน (Gangwha Dolmen)

เพิงหินโบราณ “คังฮวาโดลเมน” ตั้งอยู่บริเวณแนวฝั่งเกาะคังฮวา (Gangwha Island) จังหวัดอินชอน การสร้างกลุ่มโดลเมนที่คังฮวาจะสร้างตามแนวลาดของภูเขาจรดชายฝั่งทะเล แต่สันนิษฐานว่าจุดเริ่มต้นน่าจะอยู่ทางด้านล่างสู่ด้านบน หรือจากที่ต่ำสู่ที่สูง อีกทั้งโดลเมนที่ได้ชื่อว่ามีขนาดใหญ่ที่สุดในเกาหลีใต้ก็ตั้งอยู่ที่เกาะคังฮวานี้ โดลเมนที่ว่านั้นมีขนาดใหญ่ด้วยความกว้าง 5.5 เมตร และสูง 7.1 เมตร มีก้อนหินขนาดใหญ่ซึ่งคาดว่าแต่ละก้อนมีน้ำหนักประมาณ 150-225 ตัน⁵

เขตโดลเมนหรือเพิงหินโบราณยุคก่อนประวัติศาสตร์ที่โคซัง ฮวาซุน และคังฮวา ได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลก (World Heritage Site) จากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก (UNESCO) เมื่อ ค.ศ. 2000

โคซังโดลเมน
ตั้งอยู่แถบแมซัน เมืองโคซัง
จังหวัดชอลลาบุก

ฮวาซุนโดลเมน
ตั้งอยู่แถบเมืองฮวาซุน
จังหวัดชอลลาฉัม

คังฮวาโดลเมน
ตั้งอยู่บริเวณแนวฝั้งเกาะคังฮวา
จังหวัดอินชอน

บนหน้าประวัติศาสตร์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์เกาหลี ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงตามลำดับของเวลา จาก “สมัยหินใหม่” ไปสู่ “สมัยภาชนะดินเผาซีลุมุน” และ “สมัยภาชนะดินเผาหมุน” ผลงานศิลปะจากฝีมือของคนโบราณได้ก่อให้เกิดการพัฒนาไปสู่กระบวนการคิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นโลหะสำริดเกิดขึ้นตามมา ก่อนที่การตั้งถิ่นฐานและการรวมตัวเป็นลักษณะของเผ่าพันธุ์จะบังเกิดขึ้นและกลายมาเป็นการสร้างขึ้นเป็นอาณาจักรในที่สุด และในช่วงเวลาของการพัฒนาผลงานศิลปะด้วยโลหะสำริดนั้น มีการค้นพบหลักฐานชัดเจนถึงโบราณวัตถุหลายชิ้นด้วยกันที่มาจากชุมชนใหญ่ ๆ 2 กลุ่ม ได้แก่ ในบริเวณหุบเขาแทกก-รี และหุบเขาแถบเยชัน-กุน ดังปรากฏอยู่ในงานศิลปะ “เครื่องมือสำริดที่แทกก-รี” และ “กระดิ่งสำริดที่ซุงของนัม”

เครื่องมือสำริดที่แทกก-รี (Bronze Artifacts from Daegok-ri)

หลักฐานทางโบราณคดีเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำจากโลหะสำริดในสมัยยุคหินใหม่เท่าที่มีการค้นพบในดินแดนเกาหลีนั้น ที่สำคัญมีอยู่ด้วยกัน 2 แห่งคือ ที่หุบเขาแทกก-รี จังหวัดซอลลานัม และที่บริเวณหุบเขาแถบเยชัน-กุน จังหวัดซุงของนัม

เครื่องมือสำริดที่มีการขุดค้นพบที่สำคัญแห่งแรกคือการสำรวจค้นพบเมื่อ ค.ศ. 1972 ที่บริเวณหุบเขาแทกก-รี เมืองฮวาซุน จังหวัดซอลลานัม โลหะสำริดที่มีการสำรวจพบนั้นมีทั้งสภาพที่แตกหักและชำรุด และสภาพที่ค่อนข้างสมบูรณ์จำนวนมากถึง 11 ชิ้น ประกอบไปด้วยอาวุธคล้ายกระบี่สำริดจำนวน 3 เล่ม กระดิ่งสำริดดาว 8 แฉก หรือพัลยองกู (Pallyeonggu) จำนวน 2 ชิ้น กระดิ่งสำริดคล้ายดัมเบลหรือซังนยองกู (Ssangnyeonggu) จำนวน 2 ชิ้น เครื่องมือขัดหินคล้ายตะไบ จำนวน 1 ชิ้น ขวานสำริดจำนวน 1 เล่ม และกระจกสำริดรูปวงกลมลายเรขาคณิตอีก 2 บาน

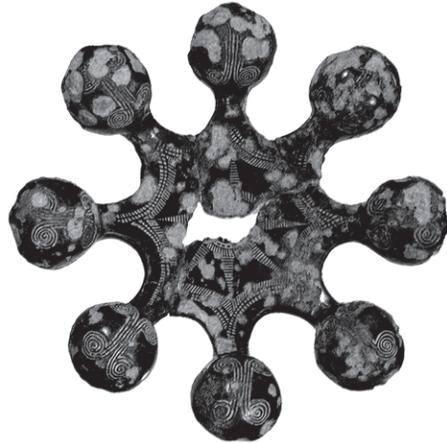
บรรดาเครื่องมือเครื่องใช้โลหะสำริดที่หุบเขาแทกก-รีกลายมาเป็นหลักฐานสำคัญที่บ่งบอกถึงชุมชนโบราณสมัยบรรพกาลที่อาศัยอยู่ในดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลี แม้ว่าหลายชิ้นแตกหักเสียหายไปมาก เช่น อาวุธทั้ง 3 เล่มมีเพียงส่วนปลายโลหะสำริดที่บิ่นและสึกกร่อนไปตามกาลเวลา คงมีเพียงกระดิ่งและกระจกสำริดที่ยังคงอยู่ในสภาพค่อนข้างสมบูรณ์ แม้ว่าไม่มีผู้ใดรู้ว่า เครื่องมือโบราณเหล่านี้ทำขึ้นเมื่อใดและใช้ทำอะไร แต่ในทางโบราณคดีนั้น สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเครื่องมือสำริดช่วงปลายยุคหินใหม่และอาจเป็นเครื่องมือประกอบพิธีกรรมอะไรบางอย่าง

“กลุ่มเครื่องมือสำริดที่แทกก-รี ทั้งหมด” ได้รับการประกาศให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 143

กลุ่มเครื่องมือสำริดที่แทกก-รี ทั้ง 11 ชิ้น
สมบัติของพิพิธภัณฑ์แห่งชาติเกาหลี

กระดิ่งสำริดดาว 8 แฉก
หนึ่งในบางส่วนของเครื่องมือสำริดที่แทกก-รี

กระดิ่งสำริดที่ซุงของนัม (Bronze Bells from Chungcheongnam)

หลักฐานทางโบราณคดีที่เป็นผลงานศิลปกรรมสมัยยุคหินใหม่ประเภท “กระดิ่งโบราณ” ที่มีความคล้ายคลึงกันกับที่บริเวณหุบเขาแทกก-รี ก็คือการสำรวจขุดค้นพบกระดิ่งสำริดที่บริเวณหุบเขาแถบเยชัน-กุน (Yesan-gun) จังหวัดซุงของนัม เพราะที่แห่งนี้อาจมีการค้นพบกระดิ่งสำริดสมัยก่อนประวัติศาสตร์จำนวนมากถึง 7 ชิ้น และในแต่ละชิ้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ กระดิ่งสำริดแบบดาว 8 แฉก กระดิ่งสำริดแบบดัมป์เบลล์ กระดิ่งสำริดแบบดัมป์เบลล์ผสม และกระดิ่งสำริดแบบลูกกระเบิด

กระดิ่งสำริดแบบดาว 8 แฉก หรือพัลจูรยอง (Paljuryeong Bell)

กระดิ่งสำริดแบบนี้มีทั้งหมด 2 ชิ้น มีรูปร่างคล้ายกันกับที่พบในหุบเขาแทกก-รี แต่ลวดลายเรขาคณิตตรงบริเวณกึ่งกลางจะแตกต่างกัน เพราะกระดิ่งสำริดที่ซุงของนัมนี้จะมีลายคล้ายกากบาทบริเวณส่วนปลายทั้ง 8 ด้านจะเป็นช่องกระดิ่งมีลูกบิดใส่ไว้ด้านใน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 14.4 เซนติเมตรสันนิษฐานว่าอาจเป็นเครื่องหมายโบราณที่บ่งบอกถึง “พระอาทิตย์”

กระดิ่งสำริดแบบดัมป์เบลล์ หรือซังดुरยอง (Ssangduryeong Bell)

กระดิ่งสำริดแบบนี้มีทั้งหมด 2 ชิ้น มีรูปร่างคล้ายกับ “ดัมป์เบลล์” (เครื่องมือยกน้ำหนักประเภทหนึ่ง) ตรงกลางยาวเรียวยาว ทั้ง 2 ข้างของรูปดัมป์เบลล์จะมีเจาะช่องลูกกระดิ่งโดยใส่ลูกบิดไว้ด้านใน ความยาว 19.7 เซนติเมตร

กระดิ่งสำริดแบบดัมป์เบลล์ผสม หรือโซฮัพซิกซังดูรยอง (Johapsikssangduryeong Bell)

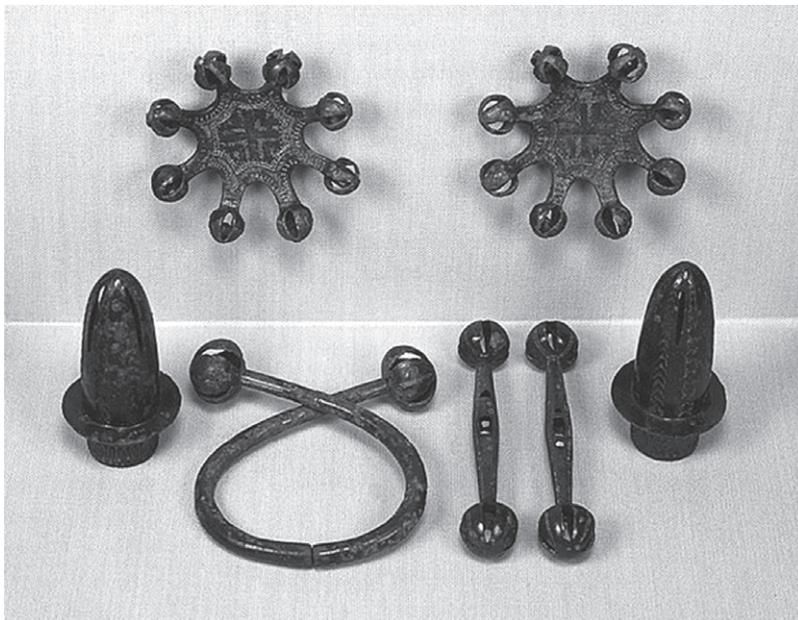
กระดิ่งสำริดแบบนี้มีเพียงชิ้นเดียว มีรูปร่างคล้ายกับ “ดัมป์เบลล์” 2 อันมาเชื่อมต่อกัน ยาวเป็นเส้นโค้งขนาดความยาว 17.3 เซนติเมตร ตรงกลางจะมีรอยต่อร้อยเข้าด้วยกัน ส่วนปลายทั้ง 2 ข้าง จะมีเจาะช่องลูกกระดิ่งโดยใส่ลูกปัดไว้ด้านใน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางของลูกกระดิ่งด้านปลายเท่ากับ 4.4 เซนติเมตร

กระดิ่งสำริดแบบลูกกระเบิด หรือคันดูรยอง (Ganduryeong Bell)

กระดิ่งสำริดแบบนี้มีทั้งหมด 2 ชิ้น มีรูปร่างค่อนข้างแปลก เพราะคล้ายกับลูกกระเบิด (บ้างว่าคล้ายกับผลแตง) บริเวณส่วนปลายด้านบนจะเจาะช่องกระดิ่งโดยใส่ลูกปัดไว้ด้านใน รวมทั้งยังมีที่ยึดจับตัวกระดิ่งเอาไว้อีกด้วย มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 14.7 เซนติเมตร

ดังนั้น กระดิ่งสำริดที่พบในบริเวณหุบเขาแถบเยซัน-กุน จังหวัดซุงชองนัม ทั้งหมดรวม 7 ชิ้นเหล่านี้ สร้างความกระจ่างให้แก่การศึกษาโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในเกาหลีเป็นอย่างมาก หลายฝ่ายตั้งข้อสังเกตว่า นี่อาจเป็นเครื่องใช้โบราณเพื่อประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อเรื่องภูตผีปิศาจของมนุษย์บรรพกาลก็เป็นได้

“กลุ่มกระดิ่งสำริดที่ซุงชองนัมทั้งหมด” ได้รับการประกาศให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 255

กลุ่มกระดิ่งสำริดที่ซุงชองนัมทั้ง 7 ชิ้น เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ศิลปะโซฮัม

คันท่องสำริดแกะสลักลายเรขาคณิต (Bronze Mirror with Fine Linear Design)

“คันท่อง (กระจก) สำริดแกะสลักลายเรขาคณิต” ผลงานศิลปะบนแผ่นโลหะสำริดขัดเงา มีด้ามสำหรับใช้ส่องใบหน้า คันท่องสำริดนั้นมีอายุเก่าแก่ปลายยุคหินใหม่ซึ่งคาบเกี่ยวกับสมัยสำริดและเหล็กในคาบสมุทรเกาหลี หรือเมื่อประมาณ 300 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ในจำนวนคันท่องสำริดที่มีการขุดค้นพบในเกาหลี มักอยู่ในสภาพแตกหักและพังทลายเป็นส่วนมาก แต่กระนั้นยังมีคันท่องสำริดบานหนึ่งซึ่งมีความสำคัญมาก คือ *แทยูเซมุนคยอง* (Daeyusemungyeong) หรือ “คันท่อง (กระจก) สำริดแกะสลักลายเรขาคณิต” และทางรัฐบาลเกาหลีได้ได้ขึ้นทะเบียนให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 141 ปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยซุงซิล (Sungsil University) คันท่องสำริดบานนี้นับเป็นหนึ่งในเครื่องมือเครื่องใช้ดีที่สภาพดีและค่อนข้างสมบูรณ์มากกว่าที่อื่น ๆ เท่าที่มีการขุดค้นพบได้ในเกาหลี อีกทั้งคันท่องสำริดบานนี้ยังถือว่าเป็น “คันท่องสำริดที่มีการลงรายละเอียดและออกแบบลายเรขาคณิตปรากฏขึ้นเป็นชิ้นแรกในประวัติศาสตร์” อีกด้วย

ลักษณะของ “คันท่องสำริดแกะสลักลายเรขาคณิต” เป็นแผ่นวงกลมทำจากโลหะสำริด มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 21.2 เซนติเมตร ด้านในประกอบไปด้วยวงแหวนลายเรขาคณิต 3 วง แต่ละวงมีลายเส้นยกนูนคล้ายผลึกรูปสามเหลี่ยมเล็ก ๆ วางบนพื้นผิวหน้าของกระจกสำริด มีปุ่มศูนย์กลางอยู่ด้านบนของวงแหวนวงกึ่งกลางจำนวน 2 ปุ่ม ดังนั้น “คันท่องสำริดแกะสลักลายเรขาคณิต” (แทยูเซมุนคยอง) จึงเป็นหลักฐานชิ้นสำริดที่สามารถสืบย้อนกลับไปถึงอดีตกาลของเกาหลีได้เป็นอย่างดี

“คันท่อง (กระจก) สำริดแกะสลักลายเรขาคณิต” บานนี้ ได้รับการประกาศให้เป็น “สมบัติแห่งชาติ” หมายเลข 141

คันท่องสำริดแกะสลักลายเรขาคณิต
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 21.2 เซนติเมตร เก็บรักษาไว้ที่มหาวิทยาลัยซุงซิล

ตอนที่ 2
ยุคประวัติศาสตร์
(Historic Age)

ตำนานแห่งทันกุน (The Legend of Dangun, 단군벌래)

เมื่อครั้งโบราณกาลนานมาแล้ว เจ้าชายฮวาน-อุง (Hwan-Ung) พระโอรสของเทพเจ้าฮวานอิน (Hwan-In) แห่งสรวงสวรรค์ พระองค์ทรงมีพระประสงค์จะช่วยเหลือเหล่ามวลมนุษย์ให้พ้นจากความลำบากยากเข็ญ จึงได้กราบบังคมทูลเทพเจ้าฮวานอินผู้เป็นบิดา ขอให้ส่งท่านลงไปยังโลกมนุษย์ เทพเจ้าฮวานอิน ทรงเห็นพ้องและยินยอมให้ตามที่ทรงขอ โดยทรงประทานตราประทับและผ้ากำยานให้แก่ฮวาน-อุง พร้อมด้วยบริวารอีกจำนวน 3,000 ลงมายังโลกมนุษย์

เจ้าชายฮวาน-อุงทรงปรากฏพระองค์บนคาบสมุทรเกาหลีที่เยอดเขาแพกดู (Baekdusan) และทรงกลายเป็นมนุษย์ จากนั้นจึงทรงสร้างเมืองซินซี (Sinsi) หมายถึง “เมืองแห่งพระเจ้า” ขึ้น พร้อมทั้งโปรดให้เทพขุนนางทั้งสามดูแลลม ฝน และเมฆ ส่วนตัวพระองค์เองก็ได้ทรงดูแลเหล่ามนุษย์ทั้งหลาย และสอนให้รู้จักความดี-ความชั่ว ทรงกำหนดกฎหมายปกครองแผ่นดิน และทรงสอนสั่งให้มนุษย์รู้จักพืชที่ใช้เป็นอาหารและยารักษาโรค สอนให้เรียนรู้ในศิลปะ เกษตรกรรม เพาะปลูก งานไม้ ทอผ้า และการจับปลา

ณ กาลครั้งนั้น มีหมีและเสือดออาศัยอยู่ในถ้ำใหญ่แห่งหนึ่ง พวกมันรู้ถึงกิตติศัพท์ของท่านฮวาน-อุง จึงมาเข้าเฝ้าและสวดวิงวอนทูลขอให้มันกลายเป็นมนุษย์ พระองค์ทรงรับรู้ในคำอ้อนวอนนั้น จึงประทานกระเทียม 20 กลีบ และต้นซุก (Ssuk) 1 พวงให้แก่พวกมันทั้งสอง และรับสั่งว่า หากพวกมันรับประทานในสิ่งทั้งสองนี้โดยไม่ออกไปพบแสงเดือนแสงตะวันภายนอกถ้ำครบ 100 วัน ก็จะสามารถกลายเป็นมนุษย์ได้

ภาพวาดเทพฮวาน-อุง และหมีอุง-นยอในตำนานกำเนิดของทันกุน วังกอม

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

หมีและเสือต่างนำกระเทียมและต้นชุกหวนกลับไปยังถ้ำของพวกมันและเก็บตัวเองอยู่ภายในถ้ำด้วยความยากลำบาก สุดท้ายเสือพยายามอยู่ได้เพียง 20 วันก็ทนไม่ไหวจึงละเลิกปฏิบัติ และหนีออกไปจากถ้ำนั้น คงเหลือเพียงหมีที่ยังมุ่งมั่นถือปฏิบัติต่ออย่างตั้งใจ จนกระทั่งสัมฤทธิ์ผล ร่างกลายเป็นหญิงสาวสวยงามหนึ่ง เรียกกันว่า **อุง-นยอ (Ungnyeo)** หมายถึง *หญิงผู้กลายร่างมาจากหมี* แม้หมีจะกลายร่างเป็นหญิงงามไปแล้ว แต่นางก็ยังวิตหาวที่จะขอมือคู่ครองและลูก จึงได้ไปสวดมนต์อ้อนวอนใต้ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ซินทันซู (Sindansu) ฮวาน-อุงทรงเห็นใจในความตั้งใจจริงของนาง จึงกลายร่างพระองค์เป็นมนุษย์และแต่งงานอยู่กินกับนาง ซึ่งต่อมา อุง-นยอก็ตั้งครรภ์และกำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง ให้ชื่อว่า **“ทันกุน” (Dangun)**

ครั้นเมื่อกาลเวลาผ่านไป ทันกุนเมื่อเติบโตใหญ่จึงได้ตั้งใจที่จะลงจากเขาแพกดู (แพกดูซัน) เพื่อไปช่วยเหลือเหล่ามนุษย์อื่น ๆ จนกระทั่งต่อมาพระองค์จึงทรงรวบรวมผู้คนก่อตั้งเป็นอาณาจักรใหม่บนผืนแผ่นดินของคาบสมุทรเกาหลี ทรงให้ชื่อดินแดนแห่งนี้ว่า **“โชซอน”** อันหมายถึง *ความสงบยามรุ่งอรุณ*

สมัยอาณาจักรโคโซซอน (Gojoseon Kingdom Period, 고조선) 2,333-108 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ความเป็นมา

ตำนานแห่งทันกุน เป็นที่มาของต้นกำเนิดของการรวมเผ่าพันธุ์เป็นหนึ่งเดียวกันเหนือดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งชาวเกาหลีทุกคนต่างยกย่องและเทิดทูนทันกุนเป็นเสมือนดังราชันผู้ให้กำเนิดแผ่นดินเกาหลีในปัจจุบัน และเป็นสัญลักษณ์ของต้นบรรพบุรุษของชาวเกาหลีทั้งหมด

แผนที่อาณาจักรโคโซซอน (Gojoseon Kingdom)

ภายหลังจากที่ทันกุนลงจากภูเขาแพกดู ก็ออกเดินทางเพื่อเลือกชัยภูมิในการก่อตั้งอาณาจักรของตนเองขึ้น โดยได้ทรงเลือกเมืองอันเหมาะสมคือ บริเวณละแวกเมืองพยอง-ยาง (คนไทยนิยมออกเสียงว่า “เปียงยาง”) พระองค์ทรงตั้งชื่ออาณาจักรใหม่นี้ว่า “โชซอน” (Joseon) ซึ่งในปัจจุบันนักประวัติศาสตร์ได้เพิ่มคำว่า “โค” (Go) แปลว่า เกา หรือโบราณ เพิ่มนำหน้าคำว่าโชซอน กลายเป็น “โคโชซอน” (Gojoseon) หมายถึง **โชซอนโบราณ** ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนกับคำว่า **ราชวงศ์โชซอน (Joseon Dynasty)** ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อต้นคริสต์ศตวรรษที่ 14

แม้ว่าตำนานแห่งทันกุนจะมีลักษณะคล้ายเทพนิยายหรือเวทตำนาน แต่กระนั้นด้วยหลักฐานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์สมัยโบราณหลายเล่มต่างระบุถึงการ “มีอยู่จริงของทันกุน” และโคโชซอนก็เป็น “อาณาจักรที่มีอยู่จริง” ตามประวัติศาสตร์ที่สำคัญก็คือ ตำนานของทันกุนเป็นสิ่งบ่งชี้ว่า เกาหลีเป็นชนชาติอีกชนชาติหนึ่งที่ไม่ใช่จีน และมีรากฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นของตนเองมาอย่างช้านาน

บันทึกสำคัญที่กล่าวถึงการดำรงอยู่จริงของทันกุนและอาณาจักรโคโชซอนก็คือ “ซัมกุก ยูซา” (Samguk Yusa) หรือ “บันทึกความทรงจำสมัยสามอาณาจักร” เรียบเรียงโดยพระภิกษุ อิลยอน (Iryeon) เขียนขึ้นเมื่อปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 เนื้อหาต่าง ๆ ใน ซัมกุก ยูซา เขียนด้วยตัวอักษรจีนทั้งหมด เป็นบันทึกเรื่องราวความเป็นจริงทางสังคมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเกาหลีหลายยุคหลายสมัย มีการรวบรวมทั้งตำนานเรื่องเล่าขานและที่มาต่าง ๆ ของเกาหลี ตั้งแต่อาณาจักรโคโชซอน วิมาน พวย่อ ต่อด้วยสภาพความเป็นจริงในสมัย 3 อาณาจักร คือ โคกูรยอ แพกเจ และซิลลา รวมทั้งชนเผ่าคายา ดังนั้น ตำนานเรื่องราวของทันกุนจึงมีที่มาจากซัมกุก ยูซา นี้เอง

อนึ่ง การระบุถึงปีการก่อตั้งอาณาจักรโคโชซอน และเป็นปีที่ทันกุนขึ้นครองราชย์ คือ 2,333 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นการเทียบเคียงจากบันทึกของสมัยราชวงศ์หมิงของจีนที่เขียนถึงทันกุนว่า ทรงปกครองแผ่นดินโคโชซอนตรงกับช่วงกาลรัชสมัยของพระเจ้าเหยา (Yao) 1 ใน 5 จักรพรรดิโบราณของจีน สมัยชานหวงอู่ตี้ (3 นูรพกษัตริย์ 5 มหาราชัน) โดยระบุว่า พระเจ้าเหยาทรงครองราชย์ในระหว่าง 2,357-2,256 ปีก่อนคริสต์ศักราช และเมื่อเทียบกับบันทึก **เซจง ซิลลอก (Sejong Sillok)** ในสมัยราชวงศ์โชซอนที่ระบุว่า การขึ้นเสวยราชสมบัติของทันกุน ตรงกับปีที่ 25 ของพระเจ้าเหยาของจีน ดังนั้นประวัติศาสตร์เกาหลีจึงเทียบเคียงจากเอกสารโบราณทั้ง 2 ฉบับ จนสามารถระบุถึงปีการสถาปนาอาณาจักรโคโชซอนและการครองราชย์ของทันกุน ขึ้นเป็น “ทันกุน วังกอม” (Dangun Wanggeom) คือ 2,333 ปีก่อนคริสต์ศักราช

“ทันกุน วังกอม” ทรงตั้งเมืองหลวงขึ้นที่ วังกอม-ซอง (Wanggeom-Seong) ปัจจุบันเมืองเมื่อนี้สันนิษฐานว่าอยู่แถบชานกรุงเปียงยางในเกาหลีเหนือ ต่อมาจึงทรงย้ายเมืองหลวงใหม่ไปที่เมืองอาซาดัล (Asadal) บนยอดเขาแพกัก (แพกักซัน) จวบจนกระทั่งเมื่อกาลเวลาผ่านไปกว่า 1,500 ปี พระเจ้าอู่หวางแห่งราชวงศ์โจวได้ยกทัพบุกเข้ามาปราบกบฏชนเผ่าวิมาน (Wiman) ทันกุน วังกอมจึงย้ายราชธานีใหม่เพื่อมิให้พสกนิกรเดือดร้อนจากสงคราม โดยตั้งเมืองหลวงใหม่ที่ซังตัน-คยอง (Jangdangyeong) จนกระทั่งบ้านเมืองแผ่นดินอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข ไร้ศึกไร้สงคราม ทันกุน วังกอมจึงหวนกลับสู่เมืองอาซาดัลและกลายเป็นเทพเจ้าแห่งขุนเขา แล้วเสด็จขึ้นสู่สรวงสวรรค์

โคโซซอน ดินแดนแห่งความสงบยามรุ่งอรุณ

อาณาจักรโคโซซอน (โซซอนโบราณ) ในปัจจุบันคือดินแดนแถบมณฑลเหลียวหนิงของจีนกับบางส่วนของแมนจูเรียและคาบสมุทรเกาหลีตอนบน การกำเนิดขึ้นของโคโซซอนนับเป็นอาณาจักรแห่งแรกของเกาหลี ชนเผ่าโคโซซอนตั้งรกรากอยู่ตามริมแม่น้ำเหลียวทางตอนใต้ของแมนจูเรียไปจนถึงแม่น้ำแตง (แตงกั๋ง) มีลักษณะของเผ่าพันธุ์ที่ยังคงนับถือในเทพเจ้าและวิญญาณนิยม โดยเฉพาะการบูชาไม้ท่อนหิมะ ซึ่งชาวโคโซซอนถือเป็นสัตว์เทพแห่งเผ่าพันธุ์และเป็นต้นบรรพบุรุษของตนเอง

ช่วงเวลาที่ยุคอาณาจักรโคโซซอนก่อตั้งขึ้นนั้น โลหะสำริด (Bronze) และเหล็ก (Iron) กลายมาเป็นปัจจัยสำคัญของความเปลี่ยนแปลงทางสังคม จากเดิมที่สังคมยุคก่อนประวัติศาสตร์เคยใช้เพียงดินและหินเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ มาบัดนี้ได้กลายมาเป็นสำริดและเหล็ก โดยเฉพาะการใช้เหล็กยังเป็นสัญลักษณ์แทนความมั่งคั่งและรุ่งเรืองของอาณาจักร

ความเจริญของอาณาจักรโคโซซอนมาจากการรับอิทธิพลการใช้เหล็กในการสู้รบแย่งชิงสงคราม ในขณะที่อาณาจักรจีนในตอนนั้นต่างเต็มไปด้วยศึกสงครามจากการแบ่งแยกออกเป็นนครรัฐต่าง ๆ หรือที่เรียกกันว่า สมัยใบไม้ผลิ-ใบไม้ร่วง (ชุนชิว) และสงครามนครรัฐ (จ้านกั๋ว) ดังนั้น กรรมวิธีในการใช้เหล็กเพื่อผลิตเป็นอาวุธจึงมีความสำคัญจนกระทั่งทำให้อาณาจักรของชนเผ่าโคโซซอนมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นกว่าชนเผ่าอื่น ๆ ในเวลานั้น จนสามารถทำศึกสงครามกับรัฐเยียน (Yan) ซึ่งเป็น 1 ใน 7 นครรัฐของจีนได้ รวมทั้งการที่ผู้นำแห่งชนเผ่าของโคโซซอนประกาศตั้งตนเป็น “กษัตริย์” ย่อมเป็นการยกฐานะของความเป็นแคว้นเอกราชได้อย่างชัดเจนที่สุด

มรดกวัฒนธรรมของโคโซซอน

อาณาจักรโคโซซอน (โซซอนโบราณ) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อจิตวิญญาณของความเป็นชนชาติของเกาหลีปัจจุบัน ตำนานของทันกุน วังกอมและการตั้งอาณาจักรโคโซซอนมีผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดทั้งมวลของชาวเกาหลี เพราะแม้เวลาจะผ่านไปนานสักเพียงใด แต่เรื่องของทันกุนก็ยังคงอยู่เสมอมา ดังเช่นใน ค.ศ. 1392 เมื่อมีการก่อตั้งราชวงศ์ใหม่ขึ้นปกครองแผ่นดิน ได้มีการเลือกใช้ชื่อราชวงศ์ใหม่นี้ว่า “โซซอน” (Joseon) ซึ่งเป็นนามเดียวกันกับที่ทันกุน วังกอม ได้เคยใช้เรียกขานอาณาจักรของพระองค์มาแล้วในอดีต

วัฒนธรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับโคโซซอน แม้หลายสิ่งยังมีปริศนาและความเร้นลับ แต่กระนั้นอิทธิพลจากการเริ่มต้นในการรวมเป็นชุมชน จากชุมชนกลายเป็นเผ่าพันธุ์ จนกระทั่งกลายเป็นอาณาจักร ต่างล้วนมาจากการเริ่มต้นที่ “อาณาจักรโคโซซอน” ทั้งสิ้น

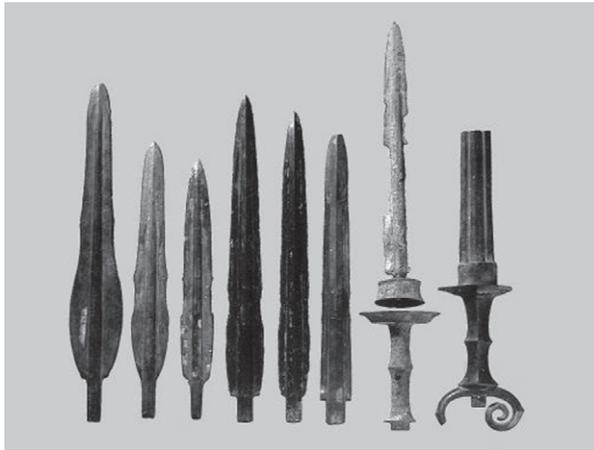
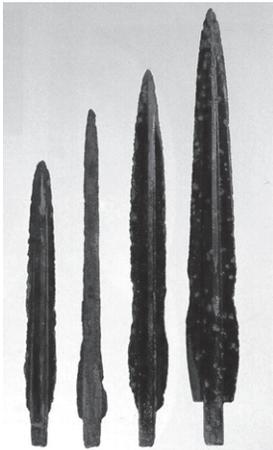
อาณาจักรโคโซซอนล้วนรับอิทธิพลจากจีนโดยตรง โดยเฉพาะในช่วงที่จีนเกิดสงครามติดต่อกันอย่างยาวนานไปจนถึงการรวมอาณาจักรเป็นราชวงศ์จินและฮั่น วัฒนธรรมที่ได้รับจากจีนจึงมีทั้งคติความเชื่อ ปรัชญา การแต่งกาย และการรบ ต่างแพร่หลายเข้าสู่โคโซซอน ทำให้อาณาจักรโคโซซอนได้นำมาใช้ในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของตนจนกระทั่งมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคง โดยเฉพาะในด้านการผลิตอาวุธและเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำมาจากสำริดและเหล็ก ได้รับการยกย่องถึง

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

คุณภาพเหล็กเนื้อดีของโคโซซอน ทั้งนี้เพราะมีส่วนผสมของดีบุกในปริมาณมาก จึงทำให้ทั้งสำริดและเหล็ก มีความคงทน แข็งแกร่ง และสวยงาม เพราะจากหลักฐานในสุสานและหลุมฝังศพที่มีการขุดค้นพบเครื่องใช้ทางพิธีกรรมโบราณ ระฆัง คันฉ่อง มีดสั้น หอก ดาบ และกระบี่ต่างพิสดารยืนยันได้ถึงความสำเร็จทางกรรมวิธีการตีเหล็กและผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำมาจากเหล็ก ดังตัวอย่างเช่น การค้นพบกระบี่โบราณที่ทำด้วยทองแดง อาวุธที่ทำมาจากเหล็กผสมดีบุกเนื้อดี และเหรียญเงินสมัยราชวงศ์ช็อนที่มีการพบตามแนวชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้และคาบสมุทรเกาหลี ต่างพบว่ามีที่มาจากการผลิตของอาณาจักรโคโซซอน

ศิลปกรรมบนอาวุธสมัยโคโซซอน สามารถศึกษาดูได้จากการออกแบบสร้างมีดสั้นและกระบี่ เพราะจะมีลักษณะงานออกแบบอาวุธที่แปลกไปกว่าที่พบในจีน มีดสั้นและกระบี่ของโคโซซอนจะมีรูปร่างแปลกตรงบริเวณลำตัวและขอบด้านข้าง เพราะจะนิยมสร้างขอบมนตรงกึ่งกลางลำตัวของมีดและกระบี่ มีเส้นตรงแนวตั้ง บริเวณขอบทั้งสองข้างก็จะผายออก ดูคล้ายคลึงกับเครื่องดนตรีโบราณชนิดหนึ่ง

อาวุธโบราณและกระบี่ที่มีขอบมนตรงกึ่งกลาง ปลายแบนคมทั้งสองด้านในสมัยอาณาจักรโคโซซอน พบในแถบมณฑลเหอหนิงของจีนและเกาหลีเหนือ

สุสานทันกุน (Mausoleum of Dangun)

“ทันกุน วังกอม” (Dangun Wanggeom) เป็นตำนานที่ยิ่งใหญ่ของประวัติศาสตร์เกาหลี ไม่เพียงแต่เป็นบรรพบุรุษของชาวเกาหลี แต่ยังเป็นกษัตริย์พระองค์แรกแห่งเกาหลีอีกด้วย เรื่องราวของทันกุน วังกอม แม้จะมีเขียนไว้ในบันทึกโบราณทั้งของจีนและเกาหลี แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ทางวัตถุหลงเหลือตกทอด จนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งเมื่อ ค.ศ. 1994 เกาหลีเหนือได้มีการประกาศถึงการค้นพบครั้งยิ่งใหญ่คือการพบมหาสุสานของทันกุน วังกอม (Mausoleum of Dangun) ที่คังดงใกล้ ๆ เมืองหลวงที่กรุงเปียงยาง

สถาปัตยกรรมสุสานทันกุนครอบคลุมพื้นที่รอบ ๆ บริเวณเนินเขาแทแบก (แทแบกชัน) มีอาณาบริเวณประมาณ 1.8 ตารางกิโลเมตร เมื่อมองจากด้านล่างจะมีบันไดทอดยาวสู่เบื้องบน ลักษณะของตัวสุสานทันกุนจะมีรูปทรงแบบเนินสามเหลี่ยมขั้นบันได ก่อสร้างจากหินสกัดเป็นก้อน ๆ และวางเรียงซ้อนขึ้นไปด้านบน มีจำนวนทั้งหมด 9 ชั้น สูง 22 เมตร ด้านกว้างทั้ง 4 ด้านแต่ละด้านกว้าง 50 เมตร (ลักษณะรูปทรงคล้ายคลึงกับพีระมิดขั้นบันไดในอียิปต์) ตรงบริเวณมุมด้านล่างทั้ง 4 ทิศมีการตั้งประติมากรรมที่สร้างขึ้นใหม่เป็นรูปหมี่ประดับไว้รอบด้าน ตามตำนานเรื่องราวของทันกุนที่เล่าขานกันมานั่นเอง

องค์สุสานเดิมที่เป็นเนินดินขนาดใหญ่บนยอดเขา แต่ทางนักโบราณคดีของเกาหลีเหนือกล่าวหาว่า ได้มีการบูรณะและสร้างมหาสุสานขึ้นคร่อมบนพื้นที่เดิมไว้ด้านล่าง แต่กระนั้นก็ตาม แม้ทางการของเกาหลีเหนือจะประกาศถึงการค้นพบในครั้งนี้ แต่ก็ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นทางการจากนักวิชาการของชาติตะวันตกและเกาหลีใต้ ทั้งนี้อันเนื่องมาจากปัญหาทางการเมืองในระบบคอมมิวนิสต์ของเกาหลีเหนือที่ยังไม่ได้อนุญาตให้มีการขุดค้นและพิสูจน์อย่างเสรี ดังนั้น เงื่อนงำและข้อเท็จจริงของสุสานทันกุนจึงยังต้องรอวันเวลาในการเปิดเผยต่อไปในอนาคต

สุสานทันกุนที่บูรณะและสร้างคร่อมพื้นที่สุสานเดิมไว้ด้านล่าง กรุงเปียงยาง เกาหลีเหนือ

การล่มสลายของโคโชซอน

อาณาจักรโคโชซอน (โชซอนโบราณ) ถึงกาลล่มสลายมีที่มาจากกรรุกรานของชนเผ่าวิมาน (Wiman) ทั้งนี้เพราะเมื่อจีนซึ่งฮ่องเต้ได้รวบรวมนครรัฐทั้งเจ็ดเป็นหนึ่งเดียว และสถาปนาราชวงศ์ฉินขึ้นปกครองแผ่นดินจีน ทำให้เกิดความกดดันต่อชนเผ่าต่าง ๆ กระทั่งเมื่อจีนซึ่งฮ่องเต้สวรรคต ทำให้เกิดการจลาจลทั่วประเทศ และผลกระทบนี้ได้ทำให้พวกชนเผ่าวิมานได้อพยพลงมาจากนครรัฐเอี้ยนและยกทัพบุกรุกดินแดนของอาณาจักรโคโชซอน และด้วยกำลังและอาวุธที่เหนือกว่า สุดท้ายชนเผ่าวิมานก็สามารถมีชัยชนะเหนือโคโชซอนและครอบครองแผ่นดินของโคโชซอนไว้ได้ทั้งหมดเมื่อประมาณ 194 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นผลให้พระเจ้าซุน (King Jun) แห่งอาณาจักรโคโชซอนต้องเสด็จหนีไปทางใต้ และอาศัยพึ่งพิงอยู่กับชนเผ่าชินในรัฐชิน (Jin State)

เนื้อหาข้างต้นเป็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการล่มสลายของอาณาจักรโคโชซอนนี้ มีปรากฏในบันทึก “บันทึกซานกวอจื่อ” (บันทึกสามก๊ก) ของฝ่ายจีน ในขณะที่บันทึกประวัติศาสตร์ฉบับเกาหลีคือ “ซัมกุก ซากี” (Samguk Sagi) จะแตกต่างกันออกไป และไม่มีพระนามเกี่ยวกับ “พระเจ้าซุน” อยู่ในประวัติศาสตร์อาณาจักรโคโชซอน โดยในบันทึกซัมกุก ซากีได้บรรยายไว้ว่า

อาณาจักรโคโชซอนล่มสลายลงเพราะเกิดจากการก่อกบฏของกองโจรที่นำโดย วู ฮวา-ซุง (Wu Hwa-Chung) สังหารพระเจ้ามุลลี (King Mulli) กลางสนามรบ ตรงกับ 426 ปีก่อนคริสต์ศักราช ทำให้แม่ทัพกุมุล (Gumul) นำกำลังทหารมากอบกู้แผ่นดินได้สำเร็จ หลังจากที่ได้เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระเจ้ากุมุล (King Gumul) พระองค์ประสงค์จะเปลี่ยนชื่ออาณาจักรโคโชซอนเป็น “แทพูยอ” (Daebuyeo) แต่ก็ไม่สำเร็จเพราะถูกเหล่าขุนนางคัดค้าน จนกระทั่งในรัชสมัยต่อมาคือ พระเจ้าโคยอลกา (King Goyeolga) ซึ่งเป็นกษัตริย์องค์สุดท้ายของโคโชซอน ประกาศสละราชบัลลังก์กลางคืนเพราะเกิดความแตกแยกภายใน เป็นเหตุให้อาณาจักรโคโชซอนสิ้นสุดลง

วิมาน โชซอน และชินโชซอน : ความแตกต่างของ 2 อาณาจักรแห่งโคโชซอน

ภายหลังการสิ้นสุดอาณาจักรโคโชซอน (โชซอนโบราณ) จากการรุกรานของชนเผ่าวิมาน (Wiman) ทำให้เกิดการตั้งอำนาจระหว่างอาณาจักร 2 ฝ่าย ภาคเหนือของคาบสมุทรเกาหลีตกอยู่ภายใต้การครอบครองของชนเผ่าวิมาน กลายเป็น “วิมาน โชซอน” (Wiman Joseon) ส่วนดินแดนทางภาคใต้ของคาบสมุทรเกาหลีเป็นที่ตั้งของชนเผ่าชิน และเมื่อพระเจ้าซุนแห่งโคโชซอนมาตั้งมั่นอยู่ที่นั่นจึงเรียกดินแดนแห่งนี้ว่า “ชินโชซอน” (Jin Joseon)

การตั้งอำนาจระหว่าง 2 ฝ่ายคือ วิมาน โชซอน และชินโชซอน ดำเนินติดต่อกันมา 86 ปี และในที่สุดเมื่อ 108 ปีก่อนคริสต์ศักราช พระเจ้าฮันอูตี้แห่งราชวงศ์ฮั่นของจีนได้กรีธาทัพใหญ่เข้าสู่วิมาน โชซอน และสามารถยึดครองวิมาน โชซอนไว้ได้ทั้งหมด และผนวกเอาดินแดนของชนเผ่าวิมาน (โคโชซอนเดิม) รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของราชวงศ์ฮั่น รวมทั้งแบ่งดินแดนดังกล่าวออกเป็น 4 เขตการปกครอง คือ นังนัง ชินพน อิมดุน และฮยอนโท อยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ฮั่น ในขณะที่ทางภาคใต้ก็เกิดความระส่ำระสายของชนเผ่าต่าง ๆ ที่แข่งขันกันเป็นใหญ่ สุดท้ายชินโชซอนก็แตกออกเป็นเสี่ยง ๆ โดยแยกออกเป็นแคว้นของชนเผ่าต่าง ๆ ที่รวมตัวกันเป็น 3 ชนเผ่าใหญ่ คือ มาฮัน ชินฮัน และพยอนฮัน

ก่อนสมัย 3 อาณาจักร (Proto-Three Kingdoms Period, 원삼국시대) 108-57 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ความเป็นมา

ภายหลังการล่มสลายของอาณาจักรโคโชซอน (โชซอนโบราณ) ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีก็แยกออกเป็นเหนือ-ใต้ ด้านเหนือคือ ภูมิภาค โชซอน ส่วนด้านใต้คือ จีนโชซอน ทว่าก็กินระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 86 ปี จนกระทั่งถึงวันสิ้นสุดเมื่อกองทัพใหญ่ของราชวงศ์ฮั่นรุกเข้าสู่คาบสมุทรเกาหลี ล้อมภูมิภาค โชซอน และครอบครองดินแดนทางตอนเหนือได้ทั้งหมด จากนั้นจีนจึงดำเนินการควบคุมดินแดนทั้งหมดไว้โดยแบ่งเขตปกครองออกเป็น 4 เขตแคว้นซึ่งคล้ายคลึงกับมณฑลในปัจจุบัน ได้แก่ แคว้นนังนัง แคว้นชินพน แคว้นอิมดุน และแคว้นฮยอนโท แต่ในความเป็นจริงแล้ว ราชวงศ์ฮั่นไม่อาจควบคุมทั้ง 4 เขตปกครองนี้ได้อย่างทั่วถึง คงมีแต่เพียงแคว้นนังนัง (Nangnang) เท่านั้นที่จีนให้ความสำคัญและปกครองอย่างเป็นทางการ

แคว้นนังนังมีความสำคัญอย่างมากต่อราชสำนักฮั่น ทั้งทางด้านการค้าและการทหารที่ราชวงศ์ฮั่นให้ความสำคัญยิ่ง และ ณ เวลานั้นบนดินแดนส่วนอื่น ๆ ก็เริ่มมีชนเผ่าต่าง ๆ พากันตั้งตนเป็นอิสระ เกิดเป็นกลุ่มชนเผ่าใหญ่ ๆ หลายเผ่า โดยเฉพาะในดินแดนตอนเหนือมีกลุ่มชนเผ่าสำคัญและมีอำนาจมากอยู่ 3 ชนเผ่า คือ กลุ่มชนเผ่าพูยอ กลุ่มชนเผ่าอ๊กจ้อ และกลุ่มชนเผ่าทงเย

ส่วนดินแดนทางตอนใต้ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้งของ “จีนโชซอน” ก็แตกแยกออกเป็นแคว้นเล็ก ๆ 3 ชนเผ่าด้วยกัน ได้แก่ กลุ่มชนเผ่าชินฮัน กลุ่มชนเผ่ามาฮัน และกลุ่มชนเผ่าพยองฮัน (นิยมเรียกรวมกันว่า “ซัมฮัน” หมายถึง 3 ฮัน) และเพราะชนเผ่าต่าง ๆ เหล่านี้ทั้งในดินแดนตอนเหนือและตอนใต้ ต่างฝ่ายต่างตั้งตนเป็นแคว้นอิสระ จึงไม่มีใครยอมใคร จึงเท่ากับเป็นการตรึงกำลังถ่วงดุลอำนาจในดินแดนต่าง ๆ บนคาบสมุทรเกาหลีติดต่อกันมานานนับศตวรรษ

ระยะเวลา “ก่อนสมัย 3 อาณาจักร”

การระบุช่วงเวลา “ก่อนสมัย 3 อาณาจักร” (Proto-Three Kingdoms) เป็นการกำหนดช่วงเวลาแบบรวม ๆ เพื่อให้ง่ายต่อการจำแนกแยกแยะเหตุการณ์สมัยประวัติศาสตร์เกาหลีหลังสมัยอาณาจักรโคโชซอนสิ้นสุดลง โดยกำหนดให้อยู่ในช่วงระหว่าง 108-57 ปีก่อนคริสต์ศักราช

ศิลปะเกาหลี (KOREAN ARTS)

การเริ่มต้นที่ 108 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นปีที่อาณาจักรโคโชซอนล่มสลายอย่างสมบูรณ์ เมื่อพระเจ้าฮันอู่ตี้ของจีนสามารถทำลายชนเผ่าวิมานที่ยึดครองดินแดนของโคโชซอนเดิมลงได้ จึงนับให้ปีดังกล่าวนี้เป็นจุดเริ่มต้นของก่อนสมัย 3 อาณาจักร

การสิ้นสุดที่ 57 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นปีที่ก่อตั้งอาณาจักรซิลลาของพระเจ้าฮยอก-คอกเซ ซึ่งเป็น 1 ใน 3 อาณาจักรเกาหลี ได้แก่ โคกูรยอ แพกเจ และซิลลา ทำให้หลังจากนั้นเป็นต้นมา คาบสมุทรเกาหลีจึงเข้าสู่สมัยของการแบ่งแยกอาณาเขตการปกครองเป็น 3 อาณาจักรอย่างเป็นทางการ

ดังนั้น แม้ว่าในความเป็นจริงนั้น การก่อตัวของกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ เช่น พูยอ อ๊กจอ ทงเย รวมทั้งกลุ่มชนเผ่าซัมฮัน ต่างเหลื่อมล้ำกับช่วงสมัยเริ่มต้นและสิ้นสุดของก่อนสมัย 3 อาณาจักร (Proto-Three Kingdoms) แต่อย่างน้อยการระบุถึงระยะเวลารอยต่อระหว่างอาณาจักรโคโชซอนถึงสมัย 3 อาณาจักรก็สามารถทำให้มองเห็นภาพรวมของยุคสมัยได้อย่างชัดเจน

